

KONSULTACJE ZEWNĘTRZNE
WYTYCZNE W ZAKRESIE KWALIFIKOWANIA WYDATKÓW W RAMACH PO KAPITAŁ LUDZKI (wersja 2)

<i>Lp.</i>	<i>Podmiot zgłaszający</i>	<i>Podrozdział, którego dotyczy uwaga</i>	<i>Treść uwagi</i>	<i>Stanowisko Instytucji Zarządzającej</i>
1	Wyższa Szkoła Techniczno – Ekonomiczna w Szczecinie	załącznik nr 3 podrozdział 2.3 pkt 8	Sądzimy iż nowym podmiotom chcącym aplikować o środki z EFS, ale także tym już obecnym - będzie bardzo pomocny katalog z Załączania nr 3, dlatego uważamy iż powinien on zostać. Dobrze się stało że informacja o cross – finansingu została zamieszczona w części podrozdział 2.3 pkt 8, ale ponieważ jest to stosunkowo nowe pojęcie byłoby wskazane zostawić załącznik nr 3 jako swego rodzaju dopełnienie podrozdziału 4.11..	Uwaga nieuwzględniona: Wydatki w ramach cross-finansingu powinny wynikać ze specyfiki danego projektu a więc przemyślanej koncepcji beneficjenta a nie w związku z uwzględnieniem ich w przykładowym katalogu w wytycznych.
2		podrozdział 4.1	Spotkaliśmy się z zapytaniem dot. niejasności w podpunkcie e) ze strony nowych projektodawców, mianowicie rozumieli oni ‘wniosek o dofinansowanie projektu’ jako wniosek składany na konkurs i każda jego aktualizacja w czasie trwania projektu.	Uwaga nieuwzględniona: Zapis jest czytelny. Sam koszt związany z wypełnieniem np. zlecenie napisania wniosku jest niekwalifikowalne.
3		podrozdział 3.1.	7) nie ma doprecyzowania dot. odsetek bankowych, czy również pomniejszają dotację?	Uwaga uwzględniona
4		podrozdział 4.2	Co z kosztami amortyzacji, np. jednorazowa amortyzacja aparatu fotograficznego zakupionego w ramach projektu, wykorzystywanego na kilka zadań, np. promocję, rekrutację, monitoring, szkolenia? Czy amortyzacja nie może już być jednym z kosztów pośrednich? 6) czy to oznacza iż należy np. wypisać kategorie i podać do nich przybliżony koszt jednostkowy, który jest częścią kosztów pośrednich? Pozostałe bardzo jednoznacznie wytłumaczone.	Wskazany koszt amortyzacji dotyczy kosztów bezpośrednich a nie pośrednich i w przypadku gdy nie może być przyporządkowany do konkretnego zadania, może zostać wykazany np. w zadaniu „zarządzanie projektem”. Należy wskazać metodologię wyliczania kosztów pośrednich, w której wskazana będzie wyliczona kwota dla każdej kategorii którą beneficjent zawarł w kwocie ogółem kosztów pośrednich
5		podrozdział 3.2, pkt	Czy istnieją jakieś projekty, które rozpoczęły się przed	To nie jest uwaga

		6	12.12.2006 r.?	
6		podrozdział 4.4	Zniknął zapis z (kiedys) punktu 3, gdzie była informacja o zapisach w budżecie	Zapis został usunięty z uwagi na fakt, że każdy wydatek powinien być wykazany w szczegółowym budżecie projektu i nie ma potrzeby wyszczególniać amortyzacji w tym zakresie.
7		podrozdział 4.11, pkt 5	Zapis krzywdzący dla projektodawców	Zgodnie z zasadami przyjętymi w PO KL, <i>cross-financing</i> pozwala na finansowanie wydatków inwestycyjnych do 10/15% wartości projektu bez względu na poziom rozliczenia końcowego projektu. Beneficjent w ostatecznym rozliczeniu może więc przekroczyć 10/15% limit, a jednak to na Instytucji Zarządzającej i Instytucjach Pośredniczących spoczywa obowiązek nieprzekroczenia 10/15% poziomu <i>cross-financingu</i> na poziomie Priorytetu. W związku z powyższym IP musi dysponować możliwością obniżenia poziomu bo w przeciwnym razie mogłoby powstać zagrożenie niekwalifikowania wydatków przez Komisję Europejską.
8		podrozdział 3.4, pkt 6	Zapis w praktyce rodzący wiele kontrowersji. Przy nie rekrutowaniu wymaganej ilości beneficjentów – przyjmuje się że musiało pracować mniej osób niż przy 100% realizacji rezultatów, co nie zawsze jest prawda. Okaze się bowiem że po całej rekrutacji część personelu będzie musiała oddawać wynagrodzenia. Wnioskujemy o zapis % w tej części.	Uwaga uwzględniona
9	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie,	Doprecyzowania i wyjaśnień wymaga linia demarkacyjna pomiędzy kosztami pośrednimi i bezpośrednimi w obszarze personelu. W podpunkcie 4.2 pojawia się zupełnie niejasna kategoria „personelu obsługowego”. Jest to pojęcie bardzo pojemne i nieostre o zbyt wielu desygnatach. Jakże twarde i	Uwaga uwzględniona częściowo

		<p>jednoznaczne kryterium decyduje o tym, że personel zaliczamy do tzw. personelu obsługowego (a tym samym do kosztów pośrednich) a nie personelu wykonującego zadania bezpośrednio związane z wdrażaniem projektu (kosztów bezpośrednich)? O ile koszt obsługi kadrowej projektu ma faktycznie znaczenie wspomagające, poboczne i pośrednie dla realizacji zadań projektowych, o tyle w przypadku kosztów obsługi finansowej sytuacja wygląda zgoła inaczej. Koszt obsługi księgowej, prowadzenia finansów projektu, przygotowywania wniosków o płatność jest bezpośrednio i integralnie związany z realizacją wszystkich zadań merytorycznych finansowanych z budżetu projektu, ponadto jest czasochłonny a tym samym wysoki - zaliczenie go do kosztów pośrednich jest bardzo kontrowersyjne. Jest to tak naprawdę koszt zarządzania finansami projektowymi i jako taki powinien być zakwalifikowany do kosztów zarządzania projektem, czyli tzw. kosztów bezpośrednich. Być może intencją autorów wytycznych było zaliczenie kosztów administracyjnych osobowych do kosztów pośrednich w sytuacji, w której personel obsługujący nie jest personelem projektowym (a jedynie personelem Beneficjenta) i nie został zatrudniony stricte na rzecz obsługi danego projektu a jedynie „przy okazji” wykonuje zadania związane z obsługą administracyjną projektu. Jednakże w przypadku jeśli np. specjalista ds. obsługi finansowej zostanie zatrudniony na podstawie umowy cywilnoprawnej konkretnie i tylko i wyłącznie do obsługi finansowej projektu, czy w takiej sytuacji koszt jego zatrudnienia jest ciągle kosztem pośrednim czy już bezpośrednim? Jak należy zakwalifikować osoby obsługujące projekt w obszarze monitoringu i sprawozdawczości, są to przecież zadania merytoryczne nierozdzielnie związane i niezbędne do tego, aby mogły być realizowane zadania rzeczowe założone w projekcie. Powinny być zatem zaliczone również do</p>	
--	--	--	--

		<p>kosztów bezpośrednich, w ramach kosztów związanych z zarządzaniem projektem. Z drugiej jednak strony można by interpretować, iż jest to personel obsługowy projektu. Widać zatem, iż pojawienie się kategorii personelu obsługowego w zaproponowanym kształcie wprowadza cały szereg wątpliwości, na które w takim dokumencie nie powinno być miejsca. Należałoby zapis ten doprecyzować i wskazać racjonalne kryterium, które pozwalałoby w jednoznaczny sposób zakwalifikować koszty personelu do kosztów bezpośrednich lub pośrednich. Jednakże, aby ostatecznie uniknąć tego typu wątpliwości związanych z kosztami personelu rekomenduje się, aby w kosztach pośrednich całkowicie zrezygnować z operowania pojęciem personel a w miejsce kosztów personelu obsługowego wprowadzić kategorię – koszty obsługi wspomagającej realizację projektu (np. koszty obsługi kadrowej, koszty obsługi sekretariatu, koszty ochrony, koszty archiwizacji, itp. rozumiane jako koszty osobowe). Natomiast w przypadku zatrudniania konkretnych osób, które pracować mają bezpośrednio na rzecz projektu i bez których nie byłaby możliwa realizacja zadań rzeczowych projektu, czyli tzw. zespołu projektowego – koszty jego zatrudnienia (w tym obsługi zarządczo-finansowej, koszty monitoringu, sprawozdawczości) powinny zostać jednoznacznie zakwalifikowane do kosztów bezpośrednich projektu.</p> <p>Abstrahując od powyższej rekomendacji (w przypadku jeśli stałaby ona jednoznacznie w sprzeczności z notą Komisji Europejskiej z 22 października 2007 roku) istotą problemu jest, by do absolutnego minimum ograniczyć obszary dyskrecjonalne pozostawiające swobodę interpretacyjną, są to bowiem zagadnienia gdzie po zapoznaniu się z zapisem literalnym nie powinny rodzić się najmniejsze wątpliwości jak należy go rozumieć/interpretować. Leży to w interesie wszystkich, którzy będą mieć kontakt z niniejszym</p>	
--	--	--	--

			dokumentem, a przede wszystkim beneficjentów ubiegających się o wsparcie oraz komisji oceny projektów, które weryfikować będą kwalifikowalność wydatków. Zmniejszy to liczbę czynności opóźniających wdrażanie, takich jak negocjacje, odwołania, itd.	
10	Europejskie Centrum Przedsiębiorczości	Podrozdział 4.2 pkt 6	Należy doprecyzować o jaki załącznik chodzi, ponieważ w dostępnej aplikacji Generatora wniosków o dofinansowanie realizacji projektu nie ma miejsca na uzasadnienie kosztów pośrednich. Dodatkowo należy uściślić kiedy przedmiotowy załącznik byłby składany skoro zgodnie z dokumentami dotyczącymi Zasad wyboru projektów, przy składaniu wniosków obowiązują tylko załączniki obrazujące sytuację finansową Wnioskodawcy.	Uwaga uwzględniona
11		Podrozdział 4.6 pkt 2	Powinno się doprecyzować w jakiej formie (np. czy w wytycznych konkursowych) Instytucja Pośrednicząca lub Instytucja Pośrednicząca II stopnia będzie wymagała audytu zewnętrznego projektów oraz co z projektami, które są na etapie oceny i mają zapisany audyt projektu.	Zgodnie z dotychczas obowiązującymi Wytycznymi audyt nie został wskazany jako wydatek niekwalifikowany, zatem możliwe było jego ujęcie w budżecie. To Instytucja Pośrednicząca lub Instytucja Wdrażająca (IP2) powinna określić formę, w jakiej wymagać będzie audytu projektu, przy czym nie potrzeby wskazywać tego w Wytycznych. Wydaje się, że wymagane byłoby doprecyzowanie w tym zakresie dokumentacji konkursowej.
12		Podrozdział 4.2 pkt 2	Należy doprecyzować, w kontekście zapisów, że obsługa księgową jest kosztem pośrednim, czy zadanie (osoby) rozliczające projekt (np. przygotowujące wnioski o płatność) są kosztem również pośrednim czy jednak kosztem bezpośrednim.	Uwaga zostanie uwzględniona w opisie kosztów pośrednich i bezpośrednich w <i>Zasadach finansowania PO KL</i> .
13	Osoba fizyczna – Karol Burski	4.6 pkt 2	Zaproponowany zapis wprowadza dwu władzę co do decydowania, czy audyt zewnętrzny może być	Nie można mówić w tym przypadku o dwu władzy ponieważ w stosunku do beneficjenta

			<p>kwifikowany w projekcie. Należy uszczegółowić, kiedy o kwalifikowalności audytu decyduje IP a kiedy IW.</p> <p>Rozwiązaniem może być zapis, że decyduje instytucja podpisująca umowę/porozumienie na realizację projektu lub decyduje IW w porozumieniu IP lub decyduje IW i zawiadamia o podjętej decyzji IP. W każdym z zapronowanych rozwiązań decyduje instytucja podpisująca umowę/porozumienie</p>	<p>obowiązywać będzie np. dokumentacja konkursowa w której zostanie wskazany wymóg przeprowadzenia audytu projektu. Dlatego z punktu widzenia beneficjenta zapis nie jest nieprecyzyjny.</p>
14	Urząd Miasta Krakowa	11	<p>Pomimo licznych problemów z interpretacją zapisów dotyczących mechanizmu cross-financingu, zgłaszanych przez beneficjentów, zagadnienie to nie zostało ujęte bardziej precyzyjnie w poprawionym dokumencie. Kwestia dokładnego zdefiniowania wydatków kwalifikujących się do objęcia cross-financiem jest bardzo istotna z punktu widzenia poprawnego konstruowania budżetów projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i powinna znaleźć swoje rozwiązanie w tekście wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach tego programu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Ponadto bardziej szczegółowe interpretacje są zawarte w <i>Zasadach finansowania PO KL</i> stanowiących część Systemu Realizacji PO KL zamieszczonego na stronie internetowej www.efs.gov.pl</p>
15		Uwaga ogólna	<p>W nowej wersji wytycznych brak jest informacji na temat kwalifikowalności wydatków związanych ze współpracą ponadnarodową (podróże zagraniczne, staże czy wymiany) w projektach niebędących projektami współpracy ponadnarodowej, ale zawierających element działań ponadnarodowych.</p>	<p>W przypadku działań zawierających element działań ponadnarodowych również stosuje się te same wytyczne co w przypadku projektów współpracy ponadnarodowej.</p>
16	Stowarzyszenie „Edukacja dla przedsiębiorczości”	Rozdział3 Podrozdział 4 – Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu	<p>Należy doprecyzować brzmienie pkt 8. W obecnej wersji brzmi on:</p> <p>„W przypadku wprowadzania zmian do projektu, wydatki wynikające z tych zmian mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem zatwierdzenia zmian w projekcie przez podmiot będący stroną umowy”</p> <p>Zapis ten nie rozstrzyga jednoznacznie, czy wydatek może zostać poniesiony jeszcze przed akceptacją zmian – na ryzyko beneficjenta-a uznany za kwalifikowany dopiero po</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>

			akceptacji zmian	
17		Rozdział 4 Podrozdział 2 – koszty pośrednie	<p>Wprowadzenie pojęcia ryczałtu do rozliczenia kosztów pośrednich jest dobrym pomysłem. Niestety proponowane rozwiązanie zatracza jego sens. Z jednej strony proponuje się ryczałt, rezygnuje z obowiązku zbierania i kontroli dokumentów dotyczących kosztów pośrednich, z drugiej jednak nakłada obowiązek opracowania metodologii wyliczenia kosztów pośrednich przez beneficjenta, która może być przedmiotem kontroli na miejscu. Aby więc określić „ryczałtową” kwotę kosztów pośrednich beneficjent musi opracować metodologię jej wyliczenia oraz faktycznie wyliczyć te kwoty z dokumentów źródłowych. W efekcie beneficjent rozlicza się na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.</p> <p>Tymczasem ryczałt to sposób płatności w którym wnosi się zawsze taką samą opłatę, niezależnie od faktycznie poniesionych kosztów.</p> <p>Realizując projekty dofinansowane ze środków unijnych ponosi się wiele kosztów pośrednich trudno mierzalnych na projekt. W naszej opinii zasadne byłoby wprowadzenie ryczałtu bez konieczności tworzenia przez samego beneficjenta ideologii i metodologii wyliczenia kosztów pośrednich. Konieczność tworzenia takiej metodologii z jednej strony wymaga odwołania się do faktycznie ponoszonych kosztów, z drugiej strony skłania beneficjentów do kreatywności w jej opracowywaniu co w efekcie prowadzić może do znacznego zróżnicowania wysokości kosztów pośrednich.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Opracowanie metodologii kosztów pośrednich oznacza, że beneficjent na podstawie faktycznych kosztów pośrednich w danej instytucji wskazuje klucz zgodnie z którym przyporządkowuje odpowiednią wysokość tych kosztów do projektu. Nie chodzi zatem o to aby dokumentował to co poniesie ale na podstawie dokumentów źródłowych np. zestawień obrotów z poprzedniego roku, oparł metodologię na faktycznie ponoszonych wydatkach w danej instytucji, co powinno zostać zweryfikowane w celu stwierdzenia czy koszty pośrednie nie są zawyżone. W przypadku wyboru rozliczania kosztów pośrednich ryczałtem, beneficjent nie będzie musiał dokumentować w ramach projektu wydatków pośrednich.</p>
18		Rozdział 4 Podrozdział 3 Wynagrodzenie personelu	<p>W pkt 3 zapisano, iż „wydatek związany z wynagrodzeniem personelu zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu w ramach projektu uwzględnia proporcjonalność wynagrodzenia do wymiaru czasu pracy, przyjmując, że wynagrodzenie personelu zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy stanowi 100%”</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z obecnym zapisem, w przypadku personelu zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu, mowa wyłącznie o uwzględnianiu proporcjonalności wynagrodzenia, co nie oznacza, że</p>

			<p>W naszej opinii wynagrodzenie pracownika z tytułu pracy na rzecz Projektu może przekraczać wartość pozostałego wynagrodzenia w przypadku, gdy zarówno praca na rzecz Projektu, jak i poza nim obejmuje taki sam wymiar czasowy, na przykład po ½ etatu, zróżnicowanie wynagrodzenia związane zaś jest z odmiennym zakresem obowiązków oraz odpowiedzialności.</p> <p>Chcielibyśmy zwrócić uwagę na to, iż zróżnicowanie stawek jest dopuszczalne w świetle przepisów prawa pracy, a także dalece uzasadnione, zwłaszcza, gdy pracownicy wykonują pracę charakteryzującą się różnym nakładem pracy, rangą realizowanych zadań oraz zakresem odpowiedzialności. Koszty wynagrodzenia winny być uznane za kwalifikowane o ile wynikają z obowiązujących przepisów prawa, regulaminów wewnętrznych, zawartych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa umów o pracę i znajdują odzwierciedlenie w zatwierdzonym kosztorysie projektu.</p>	dodatkowe aspekty nie mogą być brane pod uwagę.
19		Rozdział 4 Podrozdział 2 – koszty pośrednie	<p>W obecnym katalogu kosztów pośrednich należałoby dodać koszty usług kurierskich oraz kserograficznych.</p> <p>Ponadto brak możliwości rozliczania realnych kosztów sal wykładowych. Uwzględnienie opłat za energię, wodę koszty sprzątnia, ochrony i ubezpieczeń nie zapewnia rozliczenia faktycznych kosztów użytkowania sal. Brak tutaj kosztów amortyzacji budynku, obsługi technicznej sal itp.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Koszty sal wykładowych są kwalifikowalne w ramach kosztów bezpośrednich w ramach danego zadania, na które sale są wykorzystywane.</p>
20	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Rozdział 3 – Ogólne zasady kwalifikowania wydatków Podrozdział 1 – Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków pkt 7, str. 9	<p>W przypadku projektów systemowych realizowanych przez PARP w ramach Priorytetu 2 stroną umowy o dofinansowanie realizacji projektu będzie IP (Departament Wdrażania EFS w MPiPS). Wnioski o płatność w ramach projektów systemowych weryfikowane będą w PARP – pion IW(IP2). Zapis z pkt 7 mówiący, iż przychód osiągnięty w projekcie będzie pomniejszać stroną umowy o dofinansowanie realizacji projektu w tym przypadku nie jest prawidłowy, gdyż powinno leżeć to w gestii instytucji zajmującej się bezpośrednią weryfikacją wniosków o</p>	Uwaga uwzględniona

			płatność beneficjentów systemowych. W związku z powyższym proponujemy zmianę zapisu ostatniego zdania w pkt. 7 na „Instytucją odpowiedzialną za dokonywanie odpowiedniego pomniejszenia jest instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność”.	
21		Rozdział 3 – Ogólne zasady kwalifikowania wydatków Podrozdział 3 – Zasięg terytorialny kwalifikowania wydatków pkt 2, str. 11	W przypadku projektów systemowych (szkoleniowych) zleczanych w trybie PZP nie jest możliwe w chwili złożenia wniosku do IP wskazanie szczegółowego miejsca realizacji projektu poza granicami kraju. Wniosek o dofinansowanie realizacji ww. projektu może jedynie wskazywać grupę państw, która została wybrana ze względu na jakąś cechę charakterystyczną, spośród której zostanie dokonany wybór konkretnego miejsca realizacji projektu w oparciu ofertę wykonawcy usług złożoną w ramach postępowania o udzielenie zamówienia.	Uwaga uwzględniona
22		Rozdział 3 – Ogólne zasady kwalifikowania wydatków Podrozdział 4 – Podstawowe zasady konstruowania budżetu pkt 6, str. 12	Proponujemy wprowadzenie dodatkowego zapisu w pkt 6: <i>„Możliwe jest przesunięcie pomiędzy zadaniami do 10% środków pod warunkiem, że przesunięcie takie nie ma wpływu na wielkość pomocy publicznej oraz nie zwiększy ono relacji kosztów osobowych w stosunku do pozostałych wydatków w ramach zadania.”</i>	Uwaga uwzględniona
23		Rozdział 3 – Ogólne zasady kwalifikowania wydatków Podrozdział 5 – Ocena kwalifikowalności wydatków pkt 3, str. 13	Patrz pkt.1 niniejszego formularza uwag.	Uwaga uwzględniona
24		Rozdział 4 -	Proponujemy dodanie do pkt. 2 zapisu: <i>„j) koszty obsługi</i>	Uwaga nieuwzględniona

		Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków w PO KL Podrozdział 2 – Koszty pośrednie pkt 2, str. 15	<i>bankowej;”</i>	Koszty obsługi bankowej będą kwalifikowalne wyłącznie w przypadku wymogu otwarcia rachunku bankowego na potrzeby projektu W takim przypadku wydatki związane z obsługą bankową powinny być kwalifikowalne w ramach kosztów bezpośrednich np. w zadaniu „zarządzanie projektem”.
25		Rozdział 4 - Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków w PO KL Podrozdział 2 – Koszty pośrednie pkt 4, str. 15	Sugerujemy wykreślenie stwierdzenia z pkt 4: „Ww. <i>kategorie kosztów pośrednich nie mogą być ponoszone w ramach wydatków bezpośrednich, co oznacza, że nie mogą zostać wykazane: na etapie planowania wydatków – w ramach zadań określonych w budżecie projektu oraz jednostkowych kosztów bezpośrednich wykazanych w szczegółowym budżecie projektu załączanym do wniosku o dofinansowanie projektu; na etapie rozliczania wydatków – w zestawieniu poniesionych wydatków bezpośrednich załączanym do wniosku o płatność.</i> Proponujemy, aby tę zasadę uelastyczyć w ten sposób, że Beneficjent będzie sam decydował, które wydatki pojawią się w kosztach pośrednich, a które w bezpośrednich. We wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Beneficjent będzie miał obowiązek poinformowania, jakie wydatki znajdują się w kosztach pośrednich i <u>takie wydatki byłyby niekwalifikowane w ramach kosztów bezpośrednich.</u> Np. usługi telefoniczne mogą dotyczyć telemarketingu, rekrutacji promocji, ewaluacji, czyli konkretnych zadań związanych bezpośrednio z merytoryczną realizacją projektu. Podobnie koszt materiałów biurowych tj. długopisy, papiery, teczki może stanowić również koszt materiałów szkoleniowych.	Uwaga uwzględniona
26		Rozdział 4 - Szczegółowe	Proponujemy doprecyzowanie zapisu dotyczącego ujęcia jako wydatek kwalifikowany kosztów audytu	Uwaga nieuwzględniona: Kwalifikowalność wydatków w wytycznych

		zasady kwalifikowania wydatków w PO KL Podrozdział 6 – Opłaty finansowe i inne pkt 2, str. 20	przeprowadzonego wśród podmiotów uczestniczących w realizacji projektów systemowych w ramach Priorytetu 2 (m.in. wśród wybranych w trybie PZP wykonawców usług, instytucji szkoleniowych, instytucji otoczenia biznesu itd.).	odnosi się wyłącznie do wydatków ponoszonych przez beneficjentów lub partnerów projektu, a więc w tym przypadku do usługi audytu w odniesieniu do projektu, bez względu na to, który podmiot jest audytowany. W przypadku realizacji zadań przez wykonawców, kwalifikowalne są wydatki związane z realizacją usługi o ile są one zgodne z zawartą umową.
27	Centrum Integracji i Rozwoju Regionalnego	4.2 Koszty pośrednie, pkt. 2a	Nadal nie wynika z opisu punktu - koszty zarządu, że chodzi o koszty zarządu instytucji projektodawcy, a nie personelu w projekcie? Rozumiemy że chodzi o koszty zarządu np. stowarzyszenia (którzy nie pełnią funkcji w projekcie) , a nie kierownika projektu	Tak, doprecyzowano.
28		4.2 Koszty pośrednie, pkt. 6	Czy jest sens w przypadku sposobu ryczałtowego obliczania wydatków pośrednich załączać sposób ich wyliczania, skoro i tak później nie będą podlegały kontroli? Załącznik będzie wyłącznie czystą, dobrze przygotowaną fikcją... , poza tym że może podlegać negocjacom.	Uwaga nieuwzględniona Metodologia opracowania kosztów pośrednich będzie mogła podlegać kontroli na miejscu, podczas której sprawdzana będzie faktyczność wskazanych stawek w odniesieniu do poszczególnych kategorii kosztów pośrednich. Metodologia musi bowiem być opracowana na podstawie rzeczywiście ponoszonych w ramach danej instytucji kosztów pośrednich.
29		3.4 Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu	Nie do końca wiadomo, czy przesunięcia w rezultatach muszą pociągać za sobą przesunięcia finansowe czy nie? czy można robić zmiany w rezultatach bez zmian finansowych?	Zmieniono zapisy
30		4.3 Wynagrodzenie personelu pkt.3	Czy zatrudnialność na niepełny wymiarze czasu pracy w ramach projektu dotyczy wszystkich beneficjentów (w tym jednostek budżetowych)? Czy można rozliczać np. w projekcie 1/2 etatu pracownika gminy jako kierownika projektu?	Tak
31		4.6 Opłaty	Brak logicznego przyporządkowania tych kosztów do	W kosztach bezpośrednich w zależności od

		finansowe i inne	wydatków bezpośrednich lub pośrednich. W nowych wytycznych tylko koszt księgowości pojawił się katalogu zamkniętym kosztów pośrednich! Gdzie zatem rozliczać koszty obsługi konta bankowego, porady prawne, ekspertów, zabezpieczenie umowy?...	kategorii kosztu, np. koszty obsługi rachunku projektu oraz zabezpieczenie umowy w zadaniu „zarządzanie projektem” a koszty porad prawnych lub ekspertów w zależności od funkcji wykonywanych przez te osoby w projekcie – w innych zadaniach merytorycznych.
32		4.10 Zlecenie usług pkt. 2 a	Należało by zdefiniować wartość dodaną projektu, gdyż ponieważ dotyczy to zapisu warunkowego kwalifikowalności zlecenia usług, a nie jest to tak oczywiste.	W opinii IZ „wartość dodana” jest pojęciem powszechnie zrozumiałym.
33	WUP Lublin	3.1 pkt. 2 a)	Jak należy rozumieć zapis „Co do zasady wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od Beneficjenta do innego podmiotu, wyjątek stanowią wydatki ponoszone przez partnerów w przypadku projektów realizowanych przez partnerstwa - proszę o doprecyzowanie	Należy przez ten zapis rozumieć, że zasadniczo wydatek jest poniesiony jeżeli został zapłacony przez beneficjenta. Jako wyjątek wskazano wydatki ponoszone przez partnerów bo w takim przypadku to oni płacą za wydatki a nie beneficjent.
34		4.2 pkt. 2 b)	Czy można doprecyzować katalog osób będących personelem obsługowym w projektach konkursowych? Np. Księgowy czy może być kosztem bezpośrednim jeżeli zostanie przypisany do konkretnego zadania.	Rozszerzono otwarty katalog osób będących personelem projektu. Niemniej jednak obsługa księgowa w każdym przypadku powinna zostać przypisana do kosztów pośrednich.
35		4.2 pkt. 2 f)	Czy koszty pośrednie wymienione w zamkniętym katalogu kosztów administracyjnych nie mogą być zamiennie wykazane w kosztach bezpośrednich (np. materiały biurowe lub amortyzacja) o ile są bezpośrednio związane z zadaniem umieszczonym w projekcie.	Uwaga uwzględniona
36		4.2 pkt. 2	Czy zamknięty katalog kosztów pośrednich dotyczy też kosztów pośrednich faktycznie poniesionych do rozliczania nie ryczałtem? Jeżeli tak to należy to doprecyzować, aby nie budziło to żadnych wątpliwości i zbędnych pytań.	Katalog dotyczy obu sposobów rozliczania kosztów pośrednich.
37		4.2 pkt 7)	Czy wysokość rzeczywiście poniesionych wydatków w ramach kosztów pośrednich będzie ograniczona jakimś limitem? (według obecnego zapisu nie, czyli Beneficjent mógł by założyć sobie nawet 90% kosztów pośrednich całego projektu rozliczanych na podstawie poniesionych	Wysokość kosztów pośrednich rozliczanych na podstawie poniesionych wydatków nie będzie ograniczona żadnym limitem. Limit kwotowy będzie wynikał z zatwierdzonego budżetu projektu, podlegającego ocenie KOP.

			wydatków nie ryczałtem?). Proponujemy precyzyjnie napisać czy tak czy nie.	
38		4.2 pkt 7)	W jaki sposób Oddział ds. kontroli może zweryfikować prawidłowość metodologii wyliczenia kosztów pośrednich przedstawionej przez Beneficjenta w przypadku braku konieczności dokumentowania kosztów pośrednich do projektu.	Prawidłowość metodologii kosztów pośrednich zweryfikowana jest w odniesieniu do faktyczności stawek wykazanych w metodologii dotyczących kosztów pośrednich danej instytucji.
39		4.2 pkt. 6	Niezależnie od wybranego sposobu rozliczania wydatków, Beneficjent zobowiązany jest przedstawić w załączniku do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, uzasadnienie dla wykazanej we wniosku o dofinansowanie wartości kosztów pośrednich, które zamierza w projekcie rozliczyć. Uzasadnienie powinno wskazywać metodologię, zgodnie z którą Beneficjent wyliczył wartość kosztów pośrednich. Metodologia wyliczania kosztów pośrednich podlega weryfikacji na etapie oceny wniosku o dofinansowanie realizacji projektu i może podlegać negocjacji. Zapis „Wytycznych...” jest niezgodny z zapisem „Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL 2007 - 2013”, w których zawarto zapis, iż na etapie składania wniosków wymagany jest jeden załącznik – dokument umożliwiający ocenę sytuacji finansowej wnioskodawcy (s. 58 „Wytycznych...”).	Uwaga uwzględniona
40		4.2 pkt 7 a)	Należy pamiętać, że wszelkie redukcje kosztów bezpośrednich (tj. w związku z szacunkowym budżetem lub korektami finansowymi) mogą mieć wpływ na ryczałtową kwotę kosztów pośrednich – proszę o doprecyzowanie, gdyż słowo „mogą” oznacza pewną dowolność w tej kwestii, czy przy zmniejszonej wartości kosztów bezpośrednich wymagana jest zmiana (zmniejszenie) kosztów pośrednich i kto podejmuje decyzje o powyższym	Uwaga uwzględniona Podmiotem podejmującym decyzję w tym przypadku jest instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność. Nie ma potrzeby doprecyzowywania tego w Wytycznych.
41		4.6 pkt 2	Koszty przeprowadzenia audytu zewnętrznego nie są kwalifikowalne, chyba że audyt jest wymagany przez Instytucję Pośredniczącą lub Instytucję Wdrażającą (Instytucję Pośredniczącą II stopnia) i został uwzględniony	To IP lub IW (IP2) będzie decydować o przypadkach, w których audyt powinien być wymagany.

			w zatwierdzonym budżecie projektu - proszę o doprecyzowanie w jakich typach projektów IOK może wskazać kiedy audyt projektu jest wymagany skoro co do zasady jego koszt stanowi wydatek niekwalifikowany	
42		4.11 pkt. 1 Wydatki na zakup środków trwałych	Zakup środków trwałych w ramach <i>cross-financingu</i> będzie się uważać za kwalifikowany jeżeli wydatek poniesiony na ich zakup będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości. Należy doprecyzować zapis punktu „1” W miarę jest to czytelne jeżeli chodzi o beneficjentów sektora finansów publicznych. Natomiast jeżeli chodzi o pozostałych beneficjentów to proponujemy ustalić jednolite zasady postępowania w tym zakresie to znaczy; czy w zapisach księgowych każdy zakup środka trwałego (w tym o mniejszej wartości) powinien być uwzględniony na koncie inwestycyjnym (np. zakup komputera, ksero) ? Czy wystarczy zapis w polityce rachunkowości dotyczących projektów finansowanych ze środków EFS , że każdy zakup środka trwałego zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości traktowany jest jako zakup inwestycyjny?	Nowy zapis dotyczący wydatków, które mogą być ponoszone w ramach <i>cross-financingu</i> stanowi doprecyzowanie zgłoszonej kwestii.
43		4.11 pkt.4	Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% wszystkich wydatków kwalifikowalnych stanowiących budżet projektu. W przypadku działań w ramach priorytetów dotyczących integracji społecznej, Instytucja Zarządzająca PO KL zwiększyła procentową wartość wydatków kwalifikowalnych na finansowanie <i>cross-financingu</i> w ramach projektu do 15%, zgodnie z art 3 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 1081/2006. Procentowy poziom <i>cross-financingu</i> ustalony dla projektów w ramach każdego Działania został wskazany w Szczegółowym opisie Priorytetów PO KL. – proszę o doprecyzowanie czy w przypadku gdy zmniejszy się wartość projektu należy również zmniejszyć (dostosować) wartość <i>cross – financingu</i> .	Uwaga nieuwzględniona Są to szczegółowe zasady, które zostały opisane w <i>Zasadach finansowania PO KL</i>. Nie ma potrzeby wprowadzenia uszczegółowienia w tym zakresie w Wytocznych.

44		4.11 pkt.5	W przypadku gdy na poziomie Priorytetu PO KL zostanie stwierdzone zagrożenie przekroczenia limitu procentowego cross-financingu odpowiedniego dla danego Priorytetu, Instytucja Pośrednicząca może określić (w dokumentacji konkursowej) niższy dopuszczalny limit procentowy wydatków w ramach cross-financingu na poziomie projektu – proszę o doprecyzowanie czy powyższe może zostać określone również przez IP2 i czy określenie limitu poza Dokumentacją Konkursową może znaleźć się również w Planie Działania	Uwaga nieuwzględniona Za realizację Priorytetu odpowiada IP, w związku z powyższym w przypadku odpowiednich ustaleń z IP2 obniżenie limitu może zostać również dokonane przez IP2. Jednocześnie należy zaznaczyć, że konieczność uwzględnienia obniżonego poziomu cross-financingu może wystąpić w trakcie roku budżetowego w związku z czym nie jest wskazane odnoszenie się do Planu Działania a raczej dokumentacji konkursowej.
45		4.11 pkt. 7 b)	Proponujemy aby dostosowywanie budynków, pomieszczeń i miejsc pracy odnosiło się tylko do tych budynków i pomieszczeń, których Beneficjent jest właścicielem.	Uwaga nieuwzględniona Ustanowienie takiej zasady byłoby zbyt dużym ograniczeniem.
46		4.11 pkt. 7	Proponujemy stosowanie zapisu „prace dostosowawcze, adaptacja” zamiast prace budowlane ponieważ wynika to z obowiązującego prawa budowlanego	W opinii IZ, obecny zapis jest wystarczająco precyzyjny.
47		Załącznik nr 2 pkt 16	Czy zachowano zasadę osiągnięcia najlepszego efektu przy możliwie najniższych kosztach? – jak to stwierdzić? Uwzględnienie najniższych stawek rynkowych w projekcie nie gwarantuje jego właściwej jakości.	Chodzi o zweryfikowanie czy ceny nie są zawyżone a nie czy są najniższe.
48	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach	3.4 punkt 3)	Podział przykładowych zadań wpisywanych do budżetu projektu w kosztach bezpośrednich powinien zostać uszczegółowiony. Zadanie „szkolenia” rozumiane jako wszystkie realizowane w ramach projektu szkolenia powoduje, iż w zasadzie niemożliwe staje się badanie efektywności kosztowej poszczególnych rodzajów kursów. Proponujemy, aby już na poziomie Wytycznych dodać zapis o konieczności wykazywania jako odrębne zadania „szkolenia” o jednolitej tematyce.	Uwaga nieuwzględniona Konieczność doprecyzowania zadania „szkolenia” będzie wynikała ze specyfiki projektu. Taka konieczność może zostać wprowadzona przez instytucję ogłaszającą konkurs w dokumentacji konkursowej.
49		4.2 punkt 2) podpunkt a) – b)	Należy dookreślić stopień zaangażowania w realizację projektu kadry objętej kosztami pośrednimi projektu. Możliwa jest bowiem interpretacja zapisu w taki sposób, iż	Uwaga uwzględniona

			każde oddelegowanie etatowego pracownika beneficjenta (np. w wymiarze ½ etatu) powodować może konieczność rozliczenia kosztu pracownika wyłącznie w ramach kategorii kosztów pośrednich, podczas gdy bardziej zasadne i weryfikowalne jest stworzenie odrębnego zadania w ramach kosztów bezpośrednich (np. koszt ½ etatu księgowej w ramach zadania : obsługa księgowa projektu)	
50		4.2 punkt 2) podpunkt f)	Wydaje się, że zasadnym jest umożliwienie wpisania kategorii „Materiały biurowe” zarówno do kosztów pośrednich jak i bezpośrednich. Taki koszt można bowiem wymienić jako występujący w zadaniach związanych z zarządzaniem projektem jak i zadaniach merytorycznych, gdzie niektóre z materiałów szkoleniowych to także materiały biurowe, zaś ich ponoszenie wyłącznie w ramach kosztów pośrednich ogranicza możliwość nadzoru nad ich przekazywaniem uczestnikom projektów.	Uwaga uwzględniona
51		4.2 punkt 4)	Konieczność zaliczania określonego katalogu kosztów wyłącznie do kosztów pośrednich ogranicza możliwość rzetelnego i racjonalnego planowania budżetu projektu. Projektodawca powinien mieć możliwość wyboru do jakich kosztów zaliczyć konkretny wydatek. W projekcie wytycznych przewidziano możliwość zaliczenia amortyzacji jedynie do kosztów bezpośrednich, podczas gdy mogą one stanowić zarówno koszt bezpośredni, jak i pośredni - w przypadku gdy dany środek trwały będzie wykorzystywany dla potrzeb całego projektu. Kryterium wyboru powinien stanowić jedynie związek kosztu z realizacją konkretnego zadania.	Uwaga uwzględniona
52		4.2 punkt 6)	Należy uściślić pojęcie „metodologii wyliczania kosztów pośrednich” oraz wskazać przykładowe rozwiązanie budowania takiej metodologii. Ponadto dokument „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013” nie wskazuje na konieczność przekazania przez	Przykładowa metodologia zostanie wskazana w Zasadach finansowania PO KL a nie w Wytycznych. Uwaga uwzględniona

			Beneficjenta załącznika określającego metodologię wyliczania kosztów pośrednich, o którym mowa w tym punkcie. Również w samym wzorze wniosku brak jest takiego załącznika.	
53	Przemysław Fiedkiewicz (Akredytowany Trener ROEFS Częstochowa, Bielsko-Biała, Tarnów)	podrozdział 3.4, pkt 6	Proponowane zapisy są bardziej zrozumiałe dla potencjalnych Beneficjentów niż wcześniejsze. Słuszne podejście w zakresie rezygnacji ze „zmiany proporcji” na rzecz „zwiększenia proporcji”. Zwracam jednak uwagę, iż proponowane zmiany nie rozwiązują wszystkich problemów, w szczególności dalej nie wiadomo czy możliwe jest zwiększenie proporcji pomiędzy wynagrodzeniami personelu a całością kosztów zadania w ramach zwiększenia bez zmiany wartości rezultatów i kwot na to zadanie (czyli np. Beneficjent robi zamówienia publiczne które powodują, iż koszty personalne jednego z zadań drastycznie spadają skutkiem czego proporcjonalnie więcej jest przeznaczony na personel. Czy zapłacenie personelowi kwot przewidzianych we wniosku o dofinansowanie ale ze zmienioną=większoną proporcją wymaga wyrażenia zgody przez IP?).	Uwaga uwzględniona
54		podrozdział 3.5, pkt 1	Ze względu na to, iż planowane do wprowadzenia zmiany w Wytycznych są bardzo istotne, należy dokładnie zaznaczyć kogo i od której chwili one dotyczą, tzn. np. wskazać iż dotyczą one ponoszenia wydatków na etapie realizacji projektów na podstawie aktualnie obowiązującej wersji Wytycznych (aktualnie tj. w momencie ponoszenia wydatku). Należy pamiętać o tym, iż wielu Beneficjentów złożyło już wnioski aplikacyjne w których np. koszty księgowych są w kosztach bezpośrednich – co w takiej sytuacji będzie musiał zrobić Beneficjent gdyż zgodnie z projektem zmian wytycznych wynagrodzenie takiej osoby może być tylko w kosztach pośrednich?	Uwaga uwzględniona.
55		Podrozdział 4.2, pkt 2	Jeśli katalog kosztów pośrednich ma być katalogiem zamkniętym to należy SZCZEGÓŁOWO zaznaczyć jakie koszty mogą się w nim znaleźć a jakie nie. Zdecydowanie	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe wskazanie zamkniętego katalogu kosztów personelu obsługowego,

		<p>nieostrym pojęciem jest „koszty personelu obsługowego (np. obsługi księgowej, kadrowej)”. Należałoby tutaj enumeratywnie wyliczyć jaki personel jest obsługowy by później nie był on wpisywany we wniosku do kosztów bezpośrednich jakiegoś zadania (proszę zwrócić uwagę, iż wymienienie w ramach kosztów bezpośrednich jakiejś kategorii personelu obsługowego będzie powodowało błąd formalny a skutkiem tego w konkursach – odrzucenie wniosku).</p> <p>W kolejnym podpunkcie „opłaty administracyjne za najem powierzchni biurowych lub czynsz” należałoby doprecyzować czy dotyczy to wszystkich pomieszczeń na potrzeby projektu (w tym np. sal wykładowych) czy też tylko pomieszczeń na administrowanie projektem (tzw. Biuro projektu). To samo dotyczy podpunktów d) g) h) i).</p> <p>„Beneficjent zobowiązany jest przedstawić w załączniku do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, uzasadnienie dla wykazanej we wniosku o dofinansowanie wartości kosztów pośrednich”. Winno być scharakteryzowane jak ten załącznik wygląda i co zawiera, bez tego niemożliwym jest odniesienie się do tych zapisów. Dodatkowo co w przypadku projektów już realizowanych lub tych które właśnie są oceniane (czyli jeśli np. ktoś przewidywał amortyzację w kosztach pośrednich?</p>	<p>niemniej jednak doprecyzowano definicję tej kategorii kosztu pośredniego. Należy jednak zaznaczyć, że wymienienie w ramach kosztów bezpośrednich jakiejś kategorii personelu obsługowego nie będzie skutkowało negatywną oceną formalną. Budżet jest oceniany podczas oceny merytorycznej i może podlegać negocjacom.</p> <p>Uwaga uwzględniona poprzez dodanie, że koszty pośrednie to koszty administracyjne związane z obsługą techniczną projektu.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
56	Podrozdział 4.3, pkt 1	<p>Informacje o oddelegowaniu należałoby całkowicie wykreślić, gdyż nie ma ono nic wspólnego z oddelegowaniem w ramach KP a jest traktowane w Wytycznych jako zmiana umowy o pracę. Powoduje spore zamieszanie i pomylenie pojęć.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Doprecyzowano przypis 3.</p>
57	Podrozdział 4.6, pkt 2	<p>Należałoby zaznaczyć w jakim dokumencie IP/IP2 może żądać przeprowadzenia audytu – Plan działania i/lub Wytyczne konkursowe i/lub inny dokument.</p>	<p>Do ustalenia przez IP lub IW (IP2). IZ nie wymaga, aby było to określone w Planie Działania, niemniej jednak beneficjent musi</p>

				mieć jasność z wyprzedzeniem, że audyt jest wymagany, tak aby móc uwzględnić wydatki związane z audytem w budżecie projektu.
58		Podrozdział 4.11 i 5.3	Należy wskazać, że w zakresie CF trzeba stosować przepisy dotyczące pomocy publicznej w odniesieniu do Beneficjenta, gdyż CF może stanowić pomoc publiczną o czym Beneficjenci, nawet ci którzy już złożyli wnioski do POKL, nie mają pojęcia.	Nie ma potrzeby doprecyzowania w tym zakresie. Pomoc publiczna będzie dotyczyć wyłącznie beneficjentów będących przedsiębiorcami a zasady udzielania pomocy publicznej zostały zawarte w odrębnym dokumencie.
59		Podrozdział 4.11	Zostają wprowadzone kolejne ograniczenia w CF (możliwość obniżenia poziomu w konkretnym konkursie). Jest jednak możliwość jednorazowego umorzenia środków niskowartościowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. Należy zdefiniować kiedy możliwym będzie wpisanie jako kosztu kwalifikowanego amortyzacji (jednorazowe umorzenie) a kiedy musi to być traktowane jako CF, który podlega ograniczeniom (czy środki o wartości do 3500zł mogą być wpisywane zarówno jako amortyzacja jak i zakup w ramach CF? a powyżej 3500zł za jednostkę tylko CF?).	Uwaga uwzględniona
60	Władza Wdrażająca Programy Europejskie	3.2	Wątpliwości budzi fakt, że wydatki mogą być ponoszone po okresie kwalifikowania określonym w umowie o dofinansowanie.	Uwaga nieuwzględniona Praktyka kwalifikowania wydatków zapłaconych po okresie realizacji projektu była stosowana w SPO RZL i nie wzbudzała niczyich wątpliwości.
61		4.2	Wątpliwości budzi fakt, że w przypadku rozliczania kosztów pośrednich ryczałtem, beneficjent nie ma obowiązku zbierania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków oraz, że dokumenty te nie podlegają kontroli na miejscu. Na jakiej podstawie Instytucja Pośrednicząca II stopnia zweryfikuje czy wydatek został faktycznie poniesiony?	Wydatek rozliczony ryczałtem będzie uznawany za wydatek faktycznie poniesiony. Jest to zgodne z interpretacją Komisji Europejskiej.
62		4.3	Stwierdzenie w pkt. 5 b) , że wydatek związany z dodatkiem zadaniowym przyznanym pracownikowi który nie realizuje żadnych zadań związanych z PO KL naszym zdaniem wyklucza możliwość uznania takiego wydatku za	Zapis w pkt 5b mówi, że pracownik w opisie stanowiska nie realizuje zadań w ramach PO KL. O jego zadaniach w projekcie decyduje pkt 5a, zgodnie z którym dodatek zadaniowy

			<p>kwalfikowalny. Wykluczenie to spowodowane jest tym, iż jeżeli pracownik w zakresie swoich obowiązków <u>nie realizuje żadnych zadań związanych z PO KL</u> to wydatek nie jest kwalifikowalny z PO KL.</p>	<p>przyznany jest w pełnej wysokości wyłącznie na zadania związane z PO KL i jest możliwe udokumentowanie faktu, że dodatek przyznany jest na ww. cele (np. w decyzji przyznającej dodatek).</p>
63	PCC Rokita S.A.	3.1, 4.9	<p>Dodatki lub wynagrodzenia wypłacane przez stronę trzecią – brak uregulowań dotyczących dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez Beneficjenta na rzecz uczestników Projektu. Chodzi tutaj o sytuację, kiedy Beneficjent realizuje projekt szkoleniowy skierowany do własnych pracowników (PO KL 2.1.1 oraz 8.1.1)</p>	<p>Kwestie wynagrodzeń wypłacanych przez Beneficjenta reguluje podrozdział 4.3.</p>
64		3.4	<p>Zgodnie z zapisami przesunięcia w ramach budżetu (bez konieczności informowania podmiotu będącego stroną umowy) mogą być dokonywane jedynie pod warunkiem przesunięć w rezultatach projektu. W efekcie nawet najmniejsze przesunięcia w budżecie (przy zachowaniu rezultatów) powodują konieczność zgłaszania zmian, może to prowadzić do sytuacji, kiedy sztucznie będą zmieniane rezultaty, tak aby możliwe było wprowadzanie przesunięć w budżecie (bez ich formalnego zgłaszania).</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
65		4.2	<p>Przedstawiono zamknięty katalog kosztów pośrednich,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wydaje się to niepotrzebne w przypadku stosowania ryczałtowej metody rozliczania tych kosztów, bowiem Beneficjent nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków, które zostały wykazane jako koszty pośrednie – Instytucja Pośrednicząca i tak nie ma kontroli nad tymi wydatkami... 2. nie uwzględniono tutaj np. kosztu porad prawnych, czy obsługi księgowej – zleczanych podmiotom zewnętrznym, podobnie jest z kosztem otwarcia i prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego, czy opłatami za dokonywanie przelewów. Skoro nie ma takich kategorii na liście kosztów pośrednich, czy wydatki takie powinny być opisane jako odrębne 	<p>Tak, ale do metodologii brane są pod uwagę wyłącznie te koszty pośrednie, które są uwzględnione w katalogu zamkniętym, co w pewien sposób ogranicza wysokość kosztów pośrednich na etapie oceny wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.</p> <p>Koszty porad prawnych związanych z zadaniami merytorycznymi będą wykazywane w kosztach bezpośrednich. Obsługa księgowa, bez względu na formę zlecenia, będzie wykazywana w kosztach pośrednich.</p>

			zadanie, a może są to koszty bezpośrednie związane z zarządzaniem projektem?	Koszty otwarcia i prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego powinny być wykazywane w ramach kosztów bezpośrednich w zadaniu „zarządzanie projektem”.
66	Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych	4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie punkt 7)	„W przypadku rozliczania kosztów pośrednich ryczałtem, procentowy limit kosztów pośrednich jest wskazany w umowie o dofinansowanie projektu. Limit ten jest podstawą do rozliczania kosztów pośrednich we wnioskach o płatność w zależności od wysokości przedstawianych do rozliczenia wydatków bezpośrednich, zgodnych z budżetem projektu i zasadami kwalifikowalności w ramach programu." Przy obecnym brzmieniu drugie zdanie można interpretować jako zasadę naliczania kosztów pośrednich proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich w ramach wniosków o płatność a nie całego budżetu projektu. Zasada ta jest o tyle niebezpieczna, że bardzo często prace przygotowawcze nie niosą za sobą dużych kosztów bezpośrednich, a potrzeba wtedy stałego funkcjonowania biura (czynszu, telefonu, obsługi księgowej itp.). Brak możliwości bieżącego rozliczania tych kosztów może zachwiać płynnością finansowa organizacji. Co więcej koszty pośrednie są zazwyczaj stale i nie zmieniają się [nie rosną diametralnie] w momencie zwiększenia wydatków bezpośrednich. Dlatego też postulujemy użycie w tym fragmencie wytycznych jasnego sformułowania, że koszty pośrednie liczone są procentowo w stosunku do całego budżetu, a nie w stosunku do pojedynczego wniosku o płatność.	Uwaga nieuwzględniona W przypadku gdy instytucja obawia się braku środków na utrzymanie biura, może wybrać sposób rozliczania kosztów pośrednich na podstawie poniesionych wydatków. Bowiem w przypadku kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem, ryczałt uzależniony jest od rozliczanych wydatków bezpośrednich, i od tej zasady nie będzie wyjątków.
67	WUP Toruń	3.4	Proponujemy wprowadzenie zapisu o obowiązku informowania przez beneficjenta również o przesunięciach do 10% wartości rezultatów projektu, bez konieczności wyrażania zgody przez IP/IP2 (ciągle uważamy, że przesunięcia dotyczą produktów, a nie rezultatów projektu, biorąc pod uwagę wskaźniki monitorowania Priorytetów PO	Zmieniono zasady dokonywania przesunięć.

			KL).	
68		4.2	Zgodnie z zapisami tego podrozdziału, koszty pośrednie nie mogą być wykazane na etapie rozliczania wydatków – w zestawieniu wydatków bezpośrednich załączanym do wniosku o płatność. Jednakże w przypadku rozliczania kosztów pośrednich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków, beneficjent wykazuje we wniosku o płatność w zestawieniu poniesionych wydatków dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków na zasadach analogicznych dla wydatków bezpośrednich. W związku z powyższym istnieje konieczność dostosowania formularza wniosku o płatność do możliwości wykazywania w załączniku nr 1 <i>Zestawienie dokumentów</i> , dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków pośrednich.	Uwaga uwzględniona w <i>Zasadach finansowania PO KL</i> .
69		4.2	Wśród kosztów pośrednich wymienionych w <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> nie wymieniono amortyzacji, która z kolei zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i> jest kosztem pośrednim. Prosimy o ujednoczenie zapisów w tym zakresie.	Uwaga uwzględniona
70		3.1	Zgodnie z zapisem pkt. 8, sprzęt zakupiony w ramach projektu nie może zostać zbyty przez Beneficjenta za uzyskaniem korzyści majątkowej w okresie 5 lat od zakończenia realizacji projektu, natomiast w <i>Zasadach finansowania PO KL</i> powyższy zapis dotyczy środków trwałych, które są pojęciem szerszym. Proponujemy ujednoczyć zapisy w tym zakresie.	Uwaga uwzględniona
71		4.2	W niniejszym punkcie wskazane zostało, że „Beneficjent zobowiązany jest przedstawić w załączniku do wniosku o dofinansowanie projektu, uzasadnienie dla wykazanej we wniosku o dofinansowanie wartości kosztów pośrednich, które zamierza w projekcie rozliczyć”. W obecnym formularzu wniosku nie istnieje taki załącznik i tym samym KOP nie będzie miał możliwości zweryfikowania tych kosztów. W załączniku „Szczegółowy budżet projektu” jest	Uwaga uwzględniona

			miejsce na uzasadnienie wyłącznie wydatków objętych zasadą cross-financing. W związku z powyższym istnieje konieczność dostosowania wzorów dokumentów składanych przez beneficjentów do wymogów wynikających z wytycznych.	
72		4.2	Kto podejmuje decyzję, czy koszty pośrednie rozliczane są ryczałtowo czy na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków?	Beneficjent podejmuje decyzję przy wypełnianiu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.
73		4.2	Czy wydatek poniesiony w związku z przesyłką kurierską jest wydatkiem kwalifikowanym (w ramach ZPORR jest to wydatek niekwalifikowany).	W ramach kosztów pośrednich wydatki te zostały uwzględnione w katalogu kosztów, niemniej jednak będą mogły zostać uwzględnione przez beneficjenta w ramach kosztów pośrednich, pod warunkiem ponoszenia takich wydatków w ramach działalności instytucji pełniącej funkcje beneficjenta. Jednocześnie w przypadku konieczności uwzględnienia w wydatkach bezpośrednich kosztów związanych z przesyłkami kurierskimi z uwagi na specyfikę zadań w projekcie, decyzja pozostaje w gestii podmiotu dokonującego oceny wniosku.
74		4.2	W jaki sposób beneficjenci nie prowadzący pełnej księgowości będą rozliczali koszty pośrednie (nie będą przecież mieli możliwości jednorazowego przeksięgowania po zatwierdzeniu wniosku o płatność.)?	Beneficjenci nie prowadzący pełnej księgowości będą mieli możliwość rozliczać wydatki pośrednie na podstawie noty księgowej i przekazania wartości środków w wysokości należnych kosztów pośrednich na rachunek własny beneficjenta.
75		4.3	Wydatki kwalifikowane związane z wynagrodzeniem personelu dotyczą wyłącznie personelu zatrudnionego na podstawie umowy o pracę. Proponujemy wskazać wszystkie możliwe formy zatrudnienia pracowników, np. w ramach umów cywilno-prawnych oraz sposoby rozliczania wydatków związanych z wynagrodzeniem np. dla	O kwalifikowalności wydatków związanych z wynagrodzeniem mówi pkt 1 podrozdziału 4.3. Odnosi się on bowiem do personelu, którego definicja jest zawarta w słowniczku („osoby zaangażowane do realizacji zadań w ramach projektu, w szczególności na

			właściciela firmy prowadzącego zajęcia w ramach projektu (w ZPORR stosowano notę księgową)?	podstawie umowy o pracę oraz umów cywilnoprawnych”). Tak więc uwaga jest niesłuszna.
76		4.3	Czy sformułowanie „wynagrodzenie personelu” jest tożsame i może być zamiennie używane ze sformułowaniem „wydatki osobowe”,? Istnieje rozbieżność w tym zakresie między <i>Zasadami finansowania PO KL</i> a <i>Wytocznymi z zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .	Uwaga uwzględniona
77		4.4	W punkcie 5 odwołano się do niewłaściwego punktu o którym była mowa wcześniej, zamiast pkt 5 powinien być pkt 4	Uwaga uwzględniona
78		4.6	Jeżeli IP/IP2 określi, że przeprowadzenie audytu przez beneficjenta jest wymagane, to czy wówczas audyt będzie zadaniem (i tym samym kosztem bezpośrednim?)	Może być zadaniem, może być też wydatkiem w ramach zadania „zarządzanie projektem”.
79		Załącznik 1	Z listy przykładowych zadań w ramach kosztów bezpośrednich usunięto rekrutację uczestników projektu, czy w związku z tym rekrutacja nie jest już traktowana jako zadanie? Czy może jest to etap zadania?	Rekrutacja została wyłączona z listy przykładowych zadań, ponieważ jej uwzględnienie jako wydatku w ramach zadania lub odrębnego zadania będzie wynikało ze specyfiki projektu.
80	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego	2.3 pkt.1 - Słowniczek	Zgodnie z definicją „beneficjenta” przedstawioną w art. 5 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, beneficjentem może być osoba fizyczna, jednakże w oparciu o analizę wytycznych MRR dot. PO KL (w szczególności zasady dokonywania wyboru projektów), można stwierdzić, że osoby takie będą praktycznie wykluczone z możliwości realizacji projektów.	Uwaga uwzględniona
81		2.3 pkt.6 - Słowniczek	Definicja „personelu projektu” wskazuje, że są to „osoby zaangażowane do realizacji zadań w ramach projektu” sugerując tym samym, że jako wydatek, „personel” może być ujęty tylko w kosztach bezpośrednich. Koszty personelu mogą wystąpić w kosztach bezpośrednich, jak i pośrednich Czy nie byłoby zasadnym umieszczenie w definicji osoby „wolontariusza”, jako szczególnego typu personelu	Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona

			projektu?	
82		2.3 pkt.7 – Słowniczek	Definicja nieprecyzyjna	Trudno stwierdzić, co w definicji jest nieprecyzyjne. Z drugiej strony definicja jest ogólna, ponieważ w podrozdziale 4.11 są szczegółowe uregulowania dotyczące <i>cross-financingu</i> .
83		3.1 Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków	Usunięty został pkt10 dot. utrzymania utworzonych miejsc pracy po zakończeniu realizacji projektu, czy w związku z powyższym nie ma żadnych obwarowań w tym zakresie?	Obowiązują przepisy pomocy publicznej, o których mowa w rozdziale 5.
84		3.2 Okres kwalifikowania wydatków	Usunięty został pkt.8 b, dotyczący określenia daty poniesienia wydatku w przypadku dokonania odpisu amortyzacyjnego. Jaki był cel tej korekty?	W przypadku PO KL, w systemie zaliczkowym można mówić, że data poniesienia wydatku w odniesieniu do amortyzacji to nie data dokonania odpisu a dokonania refundacji wydatków z rachunku projektu. W związku z powyższym, nie można tutaj mówić o szczególnym przypadku i zapis został usunięty.
85		4.2 pkt.2 Koszty pośrednie	Czy użycie stwierdzenia „wyłącznie” dot. kosztów pośrednich świadczy o tym, iż wymienione koszty stanowią katalog zamknięty? Czy pomimo możliwości wyodrębnienia kosztu pośredniego wyłącznie do konkretnego zadania nie może on być zakwalifikowany jako koszt bezpośredni?	Tak Zmieniono, aby było to możliwe.
86		4.2 pkt.7 Koszty pośrednie	Brak obowiązku zbierania oraz opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków, które zostały wykazane jako wydatki pośrednie nie koreluje z ogólną zasadą, która zakłada, że wszystkie wydatki w ramach PO KL są kwalifikowane, o ile są udokumentowane. Powyższy zapis uniemożliwia faktyczną kontrolę tychże wydatków.	Brak obowiązku zbierania dokumentów dotyczy wyłącznie kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem i jest to zgodne z zasadami ustalonymi przez Komisję Europejską.
87		4.2 pkt.8 Koszty pośrednie	Czy w przypadku rozliczania kosztów pośrednich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków, beneficjenta obowiązywać będą limity ryczałtowe	Nie. Wysokość kosztów pośrednich rozliczanych na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków będzie wynikała z

			(20%,15%,10%)?	zatwierdzonego we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu limitu kwotowego.
88		4.3 Wynagrodzenie personelu	Czy dodatek zadaniowy może zostać przyznany również pracownikom samorządowym zaangażowanym w realizację projektów w ramach PO KL i na jakich warunkach?	Zapis odnosi się do dodatku zadaniowego, o którym mowa w ustawie o służbie cywilnej. Nie dotyczy on zatem pracowników samorządowych.
89		4.3 Wynagrodzenie personelu	Czy w przypadku zatrudnienia do projektu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą należy traktować ją jako podwykonawcę czy personel projektu?	Do personelu projektu należy zaliczyć indywidualnie zaangażowane do projektu osoby prowadzące jednoosobowo działalność gospodarczą.
90		4.4 pkt.5 Amortyzacja	Błędne odwołanie się w treści do punktu 5.	Uwaga uwzględniona
91		4.6 pkt.1 Opłaty finansowe i inne	Czy opłaty bankowe pobierane od dokonywanych transakcji finansowych (np. opłaty za dokonywanie przelewów) będą kwalifikowalne tylko wtedy jeśli ponoszone będą z wyodrębnionego subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego w związku z realizacją projektu?	Opłaty bankowe od transakcji finansowych będą kwalifikowalne w przypadku każdego z wymienionych rodzajów rachunków.
92		4.7 pkt.4 Podatek od towarów i usług VAT	Proponujemy dodać zapis zobowiązujący beneficjenta do dostarczenia wraz z ostatnim wnioskiem o płatność zaświadczenia z właściwego sobie Urzędu Skarbowego o tym, że jest/nie jest płatnikiem podatku VAT.	Wymóg taki może wprowadzić Instytucja Pośrednicząca.
93	Stowarzyszenie Oświatowe „Edukator”	4.2 – koszty pośrednie punkt 2 a)	Nadal brak jasno zdefiniowanych kosztów zarządu (tj. kosztów personelu zarządzającego Beneficjenta) – czy wynagrodzenie koordynatora będzie kosztem pośrednim czy bezpośrednim, zgodnie z zapisem w załączniku nr 6.	Uwaga uwzględniona
94	Irena Wolińska	3.4., pkt. 5 i 6	Nie jest jasne co oznacza stwierdzenie, że „beneficjenta obowiązują limity wydatków w odniesieniu do zadania”, skoro jednocześnie stwierdza się, że „wydatki poniesione nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu” – w kontekście zapisów pkt. 6 o dopuszczalnych zmianach	Uwaga uwzględniona
95		3.4. pkt. 6	Zapisy dotyczące 10% w stosunku do obu zadań są „nieżyciowe” i sprzyjać będą licznym kombinacjom (będą je niejako wymuszać). Ponadto proszę wziąć pod uwagę	Uwaga uwzględniona

		<p>hipotetyczną ale realną sytuację: na promocję przewidziano 100 jednostek, z czego 10 na wynagrodzenie, reszta na druk plakatów, druk ogłoszeń prasowych i organizację konferencji. Pomysłowy i pracowity pracownik wynegocjował niższe ceny druku i publikacji oraz sprawnie zorganizował tańszą konferencję. W tym samym czasie okazało się, że niedoszacowano kosztów rekrutacji. Na zadaniu promocja jest „wolne” 10% zaoszczędzonych środków – jeśli jednak je przeniesiemy na rekrutację, wówczas poszkodowany zostanie sprytny pracownik – bo na zadanie wydamy 90 jednostek, a więc na jego wynagrodzenie można wydać 9, a nie przypisane 10. A co ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy o pracę? Jeśli przy tym zadaniu „rekrutacja” wyliczone było na 90 jednostek, to nie możemy tam przenieść pełnej zaoszczędzonej kwoty.</p> <p>Oczywiście pozostaje możliwość zawarta w pkt. 7 – zmian negocjowanych w IP, ale oznacza to horror...</p> <p>Propozycja: zrezygnować z limitu „po stronie” zadania na rzecz którego środki są przenoszone oraz zrezygnować z zapisów dotyczących nienaruszania pułapu środków na wynagrodzenia na poziomie zadania (na rzecz limitu na poziomie projektu – jeśli w ogóle)</p> <p>Już obecnie zauważono wnioski, w których Beneficjenci cały personel wpisują do zadania „zarządzanie”, aby uniknąć sytuacji, której przykład podałam wyżej. Mają w tym niekiedy poparcie IP (IP2).</p>	
96	4.2. pkt. 4	<p>Zapis, że koszty wyliczone w pkt. 2 nie mogą być ponoszone w ramach wydatków bezpośrednich jest sprzeczne z treścią pkt. 1. – gdzie mowa jest, iż koszty pośrednie są tą częścią kosztów, która nie może zostać przypisana do zadania. Przykładowo: koszty papieru czy znaczków dadzą się wygodnie przyporządkować w przypadku takiego zadania jak konferencja czy rekrutacja – i czemu w tych zadaniach ich nie wskazać jako bezpośrednie,</p>	Uwaga uwzględniona

			zwłaszcza jeśli pośrednie są limitowane i wymagają uzasadnienia! Zapis ten stwarza dodatkowe wątpliwości – czy można wszystkie koszty wskazać jako bezpośrednie?	
97		4.2. pkt. 6	Beneficjent jest zobowiązany przedstawić uzasadnienie dla wysokości kosztów pośrednich – ale formularz wniosku nie zawiera stosownej pozycji.	Uwaga uwzględniona
98	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2.3 Podrozdział 3 – Słowniczek pkt. 6)	<p>Personel projektu – według obecnej definicji sprzątaczką też należy do personelu projektu a z tym raczej nie mogą się zgodzić; definicja wskazuje na podstawę prawną wykonywania zadań w projekcie (rodzaj umowy) jednocześnie nie zamykając możliwości różnorodnych kontraktów („w szczególności” oznacza również inne umowy); nie wyklucza się również kontraktów zawieranych z firmami na prowadzenie projektu; firmy mogą podlegać wykluczeniu tej definicji jeżeli zinterpretujemy termin „osoby” (np. wykluczając osoby fizyczne samodzielnie prowadzące działalność gospodarczą, które teoretycznie mogą należeć do personelu projektu będąc równocześnie podwykonawcami); definicja jest nieostra; proponuję aby wytyczne jasno określały, że chodzi o umowy z osobami fizycznymi nie prowadzącymi działalność gospodarczej wykonującymi zadania merytoryczne w projekcie w ramach jego struktury organizacyjnej (wchodzili by tu zatem również specjaliści administracyjni, ale nie sekretarki). Jeżeli w definicji według jej autorów powinny znajdować się formy prawne kontraktów to proponuję wyczerpać katalog (nie ma tych form aż tak wiele by nie można tego zrobić); proponowana definicja:</p> <p><i>Personel projektu – osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zaangażowane w realizację zadań merytorycznych projektu (w ramach istniejącej struktury zarządzania), zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych.</i></p>	Uwaga uwzględniona częściowo

98	3.1 Podrozdział 1 – <i>Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków</i> pkt 1)	Czy to oznacza, że w razie przesunięć w budżecie do 10% wartości danego zadania (przy zmianie rezultatów do 10%) nie ma możliwości sfinansowania wydatku, który nie był ujęty w budżecie szczegółowym: czy możliwa jest jedynie zmiana stawek w wartości poszczególnych wydatków, czy również zmiana rzeczowa i sfinansowanie wydatku wcześniej nie ujętego w budżecie - w takim przypadku zapis "wydatki przewidziane w budżecie" mogłyby się odnosić do zadań (niemożność sfinansowania zadania nieprzewidzianego w budżecie) - zwłaszcza że tylko te ujęte są w budżecie projektu, poszczególne wydatki są pokazywane jedynie w budżecie szczegółowym? Taka interpretacja pokrywa się z zapisem w punkcie 5) Podrozdziału 3.4, w którym zastrzeżono, że poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, przedkładanym na etapie wyboru projektu.	Zapis w pkt 1 lit e został tak sformułowany, aby w ramach zgodności wydatku z budżetem wziąć pod uwagę zapisy podrozdziału 3.4.
99	3.1 Podrozdział 1 – <i>Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków</i> pkt 5)	Czy beneficjenci muszą prowadzić raporty kasowe? Zapisy wskazują, że „ (...) wystarczającym dowodem jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej ze wskazaniem, że zapłacono gotówką.”	Institucja Zarządzająca nie wprowadziła takiego wymogu.
100	3.4 Podrozdział 4 – <i>Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu</i> pkt 6)	W ostatnim zdaniu <i>Ponadto powyższe przesunięcia nie mogą zwiększać proporcji...</i> proponujemy zastąpić określeniem: <i>nie mogą zwiększać udziału procentowego wydatków na wynagrodzenie personelu...</i> Jest to określenie bardziej precyzyjne i trafniejsze.	Zapis uległ zmianie.
101	3.4 Podrozdział 4 – <i>Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu</i>	Nie przewidziano możliwości przesuwania do 10% środków z danego zadania niezwiązanego ze zmianą rezultatów (można dokonać takich zmian m.in. właśnie w celu uniknięcia zmiany: np. w przypadku problemów z przeszkoleniem odpowiedniej liczby osób, zamiast	Uwaga uwzględniona.

		pkt 6)	rezygnować z przeszkolenia części z nich, można na ten cel przesunąć środki z innego zadania i przeszkolić wszystkich możliwych uczestników, aż do osiągnięcia 100% zakładanych rezultatów). Taka zmiana mniej ingeruje w kształt projektu, niż przesunięcia budżetowe związane ze zmianą rezultatów, więc tym bardziej powinna być dozwolona. W chwili obecnej, przy literalnym traktowaniu zapisów, przesunięcia możliwe są jedynie w razie zmiany rezultatów.	
102		3.5 Podrozdział 5 – <i>Ocena kwalifikowalności wydatków</i> pkt. 3)	Na jakiej podstawie mając do dyspozycji wnioski o płatność i ewentualnie przelewy można określić, że zasięg kwalifikowalności dotyczy terytorium kraju?	W przypadku gdy beneficjent zamierza realizować projekt poza terytorium kraju, ma obowiązek wskazania tego we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. Na etapie rozliczania projektu istnieją możliwości weryfikacji tego faktu np. w ramach weryfikacji wniosku o płatność, która dotyczy również postępu rzeczowego, w którym wyraźnie powinny być wskazane zadania zrealizowane w ramach projektu. Dodatkowo, IP / IP2 dysponuje możliwością weryfikacji dokumentów księgowych podczas kontroli na miejscu.
103		4.1 Podrozdział 1 – <i>Wydatki niekwalifikowane</i> pkt 2 c)	Nie przewidziano przypadku, kiedy zaakceptowany przez IP wydatek będzie odzyskiwany przed przygotowaniem <i>Deklaracji i poświadczenia wydatków</i> (w ramach procedury windykacyjnej mogą pojawić się koszty sądowe).	Uwaga nieuwzględniona: Zapis zgodny z Krajowymi wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Zgodnie z opinią IK NSRO, w zapisie chodzi o możliwość kwalifikowania wydatków po akceptacji IZ ponieważ tylko takie środki podlegają zgłoszeniu w rejestrze dłużników.
104		4.2 Podrozdział 2 – <i>Koszty pośrednie</i> pkt. 2)	Czy wymienienie obsługi księgowej w katalogu kosztów pośrednich oznacza, obsługa księgowa w każdej formie (biuro rachunkowe, księgowa zatrudniona na umowę o pracę do projektu itp.) będzie rozliczana w kosztach pośrednich?	Tak

			Czy koszty najmu np. sal szkoleniowych, specjalnego biura projektu itp. zawsze będą kosztami pośrednimi, choć tak naprawdę można je przyporządkować do konkretnego zadania? (wskazuje na to punkt 4 „ww. kategorii kosztów pośrednich nie mogą być ponoszone w ramach wydatków bezpośrednich, co oznacza...”)	Uwaga uwzględniona
105		4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie pkt. 3)	Aktualna wersja Generatora Wniosków dopuszcza wpisanie takich wydatków (objętych cross-financingiem w ramach kosztów pośrednich). Dla jednoznaczności zasad, GW powinien być dostosowany do Wytycznych i powinna być z niego usunięta możliwość wprowadzania takich kosztów.	Uwaga uwzględniona
106		4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie pkt. 6)	Zdanie <i>Uzasadnienie powinno wskazywać metodologię, zgodnie z którą Beneficjent wyliczył wartość kosztów pośrednich.</i> powinno być uzupełnione określeniem w odniesieniu do dotychczasowych całkowitych kosztów pośrednich przedsiębiorstwa. W razie pozostawienia dotychczasowego zapisu, większość wnioskodawców przedstawi kalkulację poszczególnych kosztów jednostkowych, podobnie jak w budżecie szczegółowym.	Uwaga uwzględniona
107		4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie pkt. 7 a)	Trudno wyobrazić sobie taką sytuację: w momencie, kiedy spada wartość projektu, spada kwota kosztów pośrednich - ale udział procentowy w odniesieniu do wydatków bezpośrednich pozostaje ten sam. W obecnym zapisie nie jest to jasne. Czyba że chodzi o przypadek, kiedy projekt o wartości np. powyżej 2-mln limicie spadnie poniżej 2 mln i dopuszczalny ryczałt się podniesie? Ale z kolei limit procentowy kosztów pośrednich jest ustalany w umowie i nie może powinien się zmieniać, zwłaszcza że możliwa jest wyłącznie sytuacja, w której ten limit się zwiększa (nie ma możliwości podniesienia kwoty dofinansowania), więc nie będzie skąd wziąć tych pieniędzy	Ryczałt pozostaje niezmienny. Niemniej jednak jeżeli okaże się, że jakieś wydatki bezpośrednio zostały uznane za niekwalifikowane, odpowiednia do nich wartość kosztów pośrednich (wyliczonych ryczałtem) również powinna zostać wykazana jako niekwalifikowalna. W żadnym dokumencie dotyczącym PO KL nie ma zapisów uniemożliwiających podnoszenie kwoty dofinansowania projektu.
108		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu pkt 1)	Czy „wszystkie koszty zatrudnienia” obejmują: – obowiązkowe badania lekarskie (wstępne, okresowe), – szkolenia BHP, – ekwiwalent za urlop w sytuacji gdy personel (zatrudniony	Zmieniono zapis „wszystkie koszty zatrudnienia” na „wszystkie składniki wynagrodzenia”. Nie oznacza to, że koszty na badania lekarskie, szkolenia BHP czy inne

			wyłącznie do realizacji projektu) nie wykorzysta przysługującego mu urlopu.	koszty zatrudnienia nie są kwalifikowalne. Nie są to jednak koszty wynagrodzenia.
109		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu pkt 2 b)	Zapis jest nieprecyzyjny. W stwierdzeniu <i>powyższe nie oznacza, że umowa...</i> należy doprecyzować, o którą umowę chodzi (z kontekstu wynika, że może być mowa o umowie o dofinansowanie realizacji projektu) - umowę o pracę lub umowę cywilno-prawną z pracownikiem.	Uwaga uwzględniona
110		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu pkt. 2) i 3)	„ <i>oddelegowanie</i> ” – czy oddelegowanie ma dotyczyć 100% czasu pracownika, czy może być mniej? Należałoby może doprecyzować wyjaśnienie oddelegowania wskazując ew. możliwość oddelegowania pracownika w części czasu pracy (części etatu). W związku z tym, czy „ <i>zmiana obowiązków służbowych</i> ” może dotyczyć jedynie części obowiązków pracownika (w przypadku oddelegowania pracownika w części czasu pracy)? Czy w przypadku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy konieczne jest wypełnianie Karty czasu pracy?	Oddelegowanie nie jest ograniczone do pełnego etatu. Nie ma konieczności doprecyzowania zapisów w tym zakresie. Zapisy Wytycznych ani <i>Zasad finansowania PO KL</i> nie przewidują takiego obowiązku.
111		4.4 Podrozdział 4 – Amortyzacja	W konsultowanych w grudniu 2007 r. „Zasadach finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki” amortyzacja była wykazana w katalogu kosztów pośrednich. Czy w związku z tym, że amortyzacja pojawia się obecnie w kosztach bezpośrednich (nie jest bowiem wskazana w zamkniętym katalogu kosztów pośrednich) trzeba będzie dokładnie opisywać w szczegółowym budżecie projektu (jakiego sprzętu jest to amortyzacja, w jakiej części??) i stosować „powiązanie” z zadaniami w projekcie tak jak przy <i>cross-finansingu</i> ? Ponadto proponuje się pozostawienie amortyzacji w kosztach pośrednich z jednoczesnym wymogiem szczegółowego uzasadnienia właśnie tej kategorii kosztów we wniosku o dofinansowanie.	Amortyzacja została wykazana w katalogu kosztów pośrednich.
112		4.7 Podrozdział 7 – Podatek od towarów i usług VAT	„ <i>Oświadczenie o kwalifikowalności podatku od towarów i usług (VAT)</i> ” Czy nie należałoby wprowadzić również zapisów dotyczących partnera realizującego projekt?	Zapisy dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach projektu dotyczą wszystkich podmiotów realizujących projekt, a więc również partnerów projektu.

			Co w sytuacji, gdy beneficjent i partner mają różne sytuacje dotyczące kwalifikowalności VAT-u (kwalifikowalność VAT u jednego i niekwalifikowalność VAT-u u drugiego)?	W przypadku gdy beneficjent kwalifikuje VAT to wykazuje VAT w rozliczeniach a partner – jeżeli jego VAT nie jest kwalifikowalny – wykazuje kwoty netto.
113		4.8 Podrozdział 8 – <i>Wkład niepieniężny</i> pkt 7 c)	Wystarczające jest założenie określenia zakresu obowiązków dla wolontariusza, ujęte w podpunkcie b)	Zapisy w podpunktach b i c mówią o innych sytuacjach.
114		Załącznik2 Wzór listy sprawdzającej do oceny kwalifikowalności wydatków projektu w ramach PO KL pkt 5)	Należy doprecyzować, że chodzi o przypadek, w którym koszty pośrednie naliczane są ryczałtem.	Uwaga nieuwzględniona. Zasada dotyczy również kosztów pośrednich rozliczanych na podstawie poniesionych wydatków.
115		Załącznik2 Wzór listy sprawdzającej do oceny kwalifikowalności wydatków projektu w ramach PO KL pkt 7)	Amortyzacja nie dotyczy wyłącznie środków trwałych.	Uwaga uwzględniona
116		Załącznik2 Wzór listy sprawdzającej do oceny kwalifikowalności wydatków projektu w ramach PO KL pkt 10)	Lista wykorzystywana będzie podczas oceny merytorycznej, natomiast oświadczenie o kwalifikowalności VAT jest składane dopiero jako załącznik do podpisania umowy.	Uwaga uwzględniona
117		3.1 podrozdział 1 pkt 1 podpunkt e	To że wydatki zostały przewidziane w budżecie projektu nie jest równoznaczne z zaliczeniem ich jako kosztów kwalifikowanych	Jest to tylko jeden z warunków uznania wydatku za kwalifikowalny.
118		3.1 podrozdział 1	Informacja wskazuje, że do IP należy pomniejszenie dotacji	Przychód projektu jest wykazywany bądź we

		Punkt 7	w skutek przychodu projektu. IP musi posiadać taką wiedzę. Proponuję dodać zapis ... na podstawie informacji uzyskanej od Beneficjenta.	wniosku o dofinansowanie realizacji projektu bądź we wniosku o płatność na etapie rozliczania projektu. Zatem IP będzie posiadać wiedzę, aby przychód pomniejszyć. Ponadto zgodnie z umową o dofinansowanie projektu beneficjent zobowiązany jest do informowania o uzyskanym przychodzie w projekcie.
119		Podrozdział 3.4 podrozdział 4 punkt 5	Punkt jest sprzeczny z zapisem punktu 1 podrozdziału 1. Mowa w nim o tym że wydatek jest kwalifikowany wyłącznie w sytuacji gdy jest w budżecie. W punkcie 5 mamy inny zapis.	Nie, mowa w nim, że jest kwalifikowalny o ile jest uwzględniony w zatwierdzonym budżecie zgodnie z zasadami konstruowania budżetu w PO KL (o których mowa w podrozdziale 3.4).
120		4.2 podrozdział 2 punkt 7 podpunkt a	Do wyjaśnienia. Koszty POŚREDNIE PONOSZONE SĄ ZAZWYCZAJ na początku realizacji projektu. Nie możliwa może więc okazać się redukcja kosztów w późniejszym okresie. Proponuję wprowadzić zapis że limit jest określany na etapie oceny wniosku i nie podlega zmianie.	Koszty pośrednie to specyficzne koszty stałe, a więc z pewnością nie na początku realizacji projektu. Najprawdopodobniej są one mylone przez autora uwagi z kosztami dotyczącymi zarządzania projektem, które są kosztami bezpośrednimi finansowanymi w ramach zadań projektu.
121		4.8 podrozdział 8 punkt 2	Do przedyskutowania. Co znaczy w sposób niezależny, co znaczy audyt jak co do zasady jest niekwalifikowany?	Tzn. przez niezależny podmiot. Koszty wyceny wkładu własnego są kwalifikowalne (pkt 6). Nie mowa tutaj o audycie projektu.
122	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego	3.2 Podrozdział 2 – Okres kwalifikowania wydatków, pkt. 6	Proponuje się dodanie do pkt. 6 zapisu „, z zastrzeżeniem pkt. 1”	Uwaga uwzględniona
123	Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej	podrozdział 3.3, punkt 3	„Wydatki poniesione przez partnerów projektu, których stała siedziba mieści się poza obszarami wsparcia	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis sprowadza się do tego

	Górze		przewidzianymi w ramach PO KL, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile bez udziału tych partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte” – uzasadnienie prawidłowego doboru partnerów do realizacji projektu dokonywane jest na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, tym samym kwalifikowalność wydatków ponoszonych przez partnerów (w tym również takich, których siedziba mieści się poza granicami, w ramach których realizowane jest wsparcie), również oceniana jest na etapie weryfikacji merytorycznej wniosku o dofinansowanie; proponuje się zmianę zapisu na: „Wydatki poniesione przez partnerów projektu, których stała siedziba mieści się poza obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach PO KL, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile udział takich partnerów został uzasadniony we wniosku o dofinansowanie”.	samego. Aby móc ocenić, że bez udziału partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte, musi się – w odniesieniu do tej kwestii – znaleźć odpowiedni zapis we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.
124		podrozdział 4.2, punkt 7	„Beneficjent nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków (pośrednich rozliczanych metodą ryczałtową), które zostały wykazane jako wydatki pośrednie, w związku z tym dokumenty te nie podlegają kontroli na miejscu. Podczas kontroli na miejscu możliwe jest jednak zweryfikowanie prawidłowości metodologii wyliczania kosztów pośrednich przedstawionej” – zapis mówiący o braku obowiązku zbierania oraz opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków stoi w sprzeczności z zasadą kwalifikowalności wydatków opisaną w punkcie 3.1.1, podpunkt d), w którym jest mowa, że „Co do zasady, wszystkie wydatki w ramach PO KL są kwalifikowane, o ile: d) są udokumentowane”.	Zapis jest zgodny z wytycznymi Komisji Europejskiej.
125		poddział 4.8, punkt 2	„Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz projektu przez Beneficjenta w postaci dóbr lub usług stanowi wydatek kwalifikowany przy założeniu, że jego wartość może zostać w niezależny sposób wyceniona oraz jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana (np. poddana audytowi)” –	Ewentualne doprecyzowanie może zostać dokonane przez Instytucję Pośredniczącą lub instytucję wdrażającą (IP 2).

			należałoby doprecyzować, kto i kiedy powinien poddać audytowi sposób wyceny wkładu niepieniężnego – biorąc pod uwagę fakt, że wkład niepieniężny jest uwzględniany jest we wniosku o dofinansowanie i na etapie oceny merytorycznej zatwierdzany, ocena prawidłowości wyceny wkładu niepieniężnego powinna być dokonywana przez członka KOP, na podstawie przedstawionej przez Beneficjenta metodologii wyliczania wartości tego wkładu lub na podstawie własnego osądu oceniającego projekt.	
126		podrozdział 4.6, punkt 2	„Koszty przeprowadzenia audytu zewnętrznego nie są kwalifikowalne, chyba że audyt jest wymagany przez Instytucję Pośredniczącą lub Instytucję Wdrażającą (Instytucję Pośredniczącą II stopnia) i został uwzględniony w zatwierdzonym budżecie projektu” – zapis ten należało by rozszerzyć o założenie, że audyt co do zasady nie jest wymagany – ale może być uznany za wydatek kwalifikowany (..) o ile Beneficjent wystąpi z uzasadnieniem konieczności przeprowadzenia takiego audytu w ramach projektu.	Uwaga nieuwzględniona Obowiązek przeprowadzenia audytu nie wynika z żadnych uregulowań wydanych przez IZ, w związku z czym zapis jest zbędny.
127	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego Biuro Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	2.3	Oprócz wymienionych zmian usunięto także definicje „wyposażenia”, „środka trwałego na stałe zainstalowanego w projekcie”, oraz „infrastruktury”. Definicję „cross-financingu” ujęto w podrozdziale 2.3 pkt 7, a nie 8.	Definicje usunięto, z uwagi na ich niedoprecyzowanie.
128		3.1	Usunięto także zapis dotyczący wydatku kwalifikowalnego polegającego na amortyzacji środka trwałego... (pkt 5)	Zapis został usunięty ponieważ nie dotyczy on projektów finansowanych zaliczkowo a projektów w systemie refundacyjnym.
129		3.2 pkt 8	Proponujemy doprecyzować, czy wydatki ponoszone po okresie kwalifikowania będą kwalifikowalne czy nie, lub że mogą być kwalifikowalne. Określenie jedynie o możliwości ponoszenia tych wydatków nie wyjaśnia tej kwestii.	Uwaga uwzględniona
130		4.2 pkt 1 d)	Usunięto zapis ujmujący amortyzację w kosztach pośrednich	Uwaga uwzględniona
131		4.4 pkt 3	Usunięto także wskazany podpunkt 4.4 pkt 3 – dotyczący	Zapis został usunięty z uwagi na fakt, że

			przewidywania w szczegółowym budżecie amortyzacji środków trwałych	każdy wydatek powinien być wykazany w szczegółowym budżecie projektu i nie ma potrzeby wyszczególniać amortyzacji w tym zakresie.
132		4.4 pkt 5	Zapis powinien odnosić się do pkt 4, a nie 5.	Uwaga uwzględniona
133		4.12	Usunięto także wskazany podrozdział 12 dotyczący współpracy ponadnarodowej.	Usunięto z uwagi na fakt, że kwestie te są regulowane w odrębnych Wytycznych dotyczących realizacji projektów współpracy ponadnarodowej.
134		Załącznik 1	Usunięto tiret 2; 3 oraz 4	Usunięto z uwagi na konsekwencje wprowadzenia innych zmian w Wytycznych.
135	Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	4.3 Podrozdział 3 Wynagrodzenie personelu, pkt 1.	Należy wprowadzić zmianę treści pkt 1, polegającą na wykreśleniu zapisu o kwalifikowalności kosztów składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach kosztów zatrudnienia personelu. Zapis dotyczący sklasyfikowania wydatków związanych z kosztami zatrudnienia personelu, obejmującymi m.in. składki na PFRON, jako kosztów kwalifikowalnych projektu wydaje się być nielogiczny, w kontekście założeń i celów przewidzianych do realizacji w <i>Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki</i> a także strategii EFS. Nie ma żadnego uzasadnienia dla pokrywania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego tego rodzaju kosztów, stanowiących swoistą sankcję finansową dla pracodawców, którzy nie wywiązują się z obowiązków, jakie wchodzą w zakres polityki zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. <i>o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</i> (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.) pracodawca, który nie osiąga określonego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, jest zobowiązany do dokonywania obowiązkowych miesięcznych wpłat na PFRON.	Uwaga uwzględniona
136		5.3 Podrozdział 3 – Pomoc publiczna	Należy zaktualizować katalog przepisów krajowych	Uwaga uwzględniona

		pkt 4	<p>wymienionych w pkt 4, ponieważ od 1 stycznia 2008 obowiązywać będzie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie udzielania pomocy pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne oraz osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą i rolniczą (Dz. U. Nr 240, poz. 1756). Dotychczasowe rozporządzenie traci moc z dniem 31 grudnia 2007 r.</p> <p>Jednocześnie należy rozważyć możliwość wykorzystania poniższych rozporządzeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesieniu wkładu do spółdzielni socjalnej (Dz. U. Nr 194, poz. 1403). 2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz. U. Nr 194, poz. 1404). 3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie refundacji wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracodawcy zatrudniającego osoby niepełnosprawne (Dz. U. Nr 194, poz. 1405). 	
137	Urząd Marszałkowski	2.3 Słowniczek – definicja cross-	<i>Pkt. 7</i> – Definicja cross-finansingu sugeruje, że ze środków EFS i EFRR mogą być dofinansowywane działania	Uwaga uwzględniona

	Województwa Lubelskiego w Lublinie	finansingu „... działań objętych zakresem pomocy z innego funduszu.”	objęte zakresem pomocy z innego funduszu. Prosimy o doprecyzowanie zapisu „...z innego funduszu.”	
138		2.3 Słowniczek	Wykreślno definicję infrastruktury i wyposażenia pomimo merytorycznych odniesień w treści wytycznych (Podrozdział 4.1 pkt. 1b)	Definicję infrastruktury uznano za nieprecyzyjną. Dlatego została usunięta. Definicję wyposażenia przywrócono.
139		3.1 Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków	<i>Pkt. 10</i> - Czy słusznie usunięto zapis dotyczący utrzymania miejsca pracy po zakończeniu realizacji projektu? Brak takiego zapisu będzie skutkowało utrzymaniem miejsc pracy tylko na czas trwania projektu.	Obowiązek utrzymania miejsc pracy wynika z przepisów pomocy publicznej i one powinny być stosowane w tym zakresie.
140		3.2 Okres kwalifikowania wydatków	<i>Pkt. 8</i> - „Możliwe jest ponoszenie wydatków po okresie kwalifikowania wydatków określonym w umowie, pod warunkiem ...” - Wprowadzenie możliwość kwalifikowania wydatków po okresie realizacji projektów stoi w sprzeczności z zapisem pkt 7 niniejszego podrozdziału. Prosimy o wskazanie przesłanek (okoliczności), które pozwolą IP (IP 2) kwalifikować takie wydatki. Uważamy jednocześnie, że w wytycznej powinien pojawić się zapis o <u>wyjątkowym</u> charakterze kwalifikowania takiego wydatku, oraz, że <u>ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje w indywidualnym przypadku IP</u> . Brak tego zapisu spowoduje, że okres realizacji projektu (daty graniczne) ma charakter względny i informacyjny. <i>Pkt. 9</i> – Usunięto zapis dotyczący daty poniesienia wydatku w przypadku odpisu amortyzacyjnego - ppkt. b) z obowiązujących wytycznych	Zasada kwalifikowania wydatków odnoszących się do projektu po zakończeniu okresu jego realizacji była stosowana w SPO RZL i nie była kwestionowana. Jej wykorzystanie jest racjonalne w szczególności w przypadku składek na wynagrodzenia opłacanych do 20tego dnia miesiąca następującego po miesiącu wynagrodzenia, lub w przypadku rachunku za rozmowy telefoniczne, który przychodzi w miesiącu następującym po miesiącu rozliczeniowym. Zatem zapis jest uzasadniony. Usunięto, z uwagi na fakt, że zapis nie był precyzyjny w przypadku projektów finansowanych zaliczkowo.
141		3.4 Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu	<i>Pkt. 6</i> - „... Powyższe przesunięcia nie mogą jednak powodować zmian o więcej niż 10% środków alokowanych zarówno na to zadanie, z którego przesuwane są środki jak i to zadanie, na które przesuwane są środki w ramach budżetu projektu określonego we wniosku o dofinansowanie...” -	Tak

			Czy można dokonać przesunięcia środków z jednego zadania na więcej niż jedno zadanie?	
142		4.1 Wydatki kwalifikowane	<p><i>Pkt 2 c - „...z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych po akceptacji IZ.”</i></p> <p>W stosunku do tego zapisu pojawiają się dwie wątpliwości:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czego dotyczy akceptacja IZ (czy autor miał na myśli zatwierdzenie Poświadczenia wydatków zawierającego kwotę nienależnie wypłaconą?) 2. Czy zapis ten oznacza, że instytucja może swoje wydatki związane z procesem odzyskania kwoty nienależnie pobranej uznać jako koszt projektu i uwzględnić w Poświadczeniu wydatków? <p>Zapis ten jest niejasny i nieprecyzyjny</p>	<p>Akceptacja IZ dotyczy zatwierdzenia poświadczenia, w którym zawarto kwotę nienależnie wypłaconą.</p> <p>Chodzi o wydatki instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO a nie beneficjenta. Zapis ma zostać doprecyzowany w Krajowych wytycznych i wtedy będzie podstawą do jego rozszerzenia w Wytycznych PO KL.</p>
143		4.2 Koszty pośrednie	<p><i>Pkt. 2 – Koszty personelu obsługowego – nieprecyzyjne uogólnienie wprowadzające nową kategorię personelu projektu, które może być źródłem niejasności co do kwalifikowania poszczególnych członków zespołu projektowego przez wnioskodawcę.</i></p> <p><i>Pkt. 5 – Wprowadzenie drugiego sposobu rozliczania kosztów pośrednich – „na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków (tj. bez stawki ryczałtowej, z pełnym udokumentowaniem wydatków) prowadzi do zacierania różnicy pomiędzy kosztami pośrednimi (koszty, które nie mogą zostać przyporządkowane konkretnemu zadaniu) a kosztami bezpośrednimi – odchodzimy od idei wprowadzenia kosztów pośrednich oraz unieważniamy limit kosztów pośrednich wprowadzony przy rozliczaniu ryczałtowym.</i></p> <p>a) Czy w związku z tym rozliczanie kosztów pośrednich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków (tj. bez stawki ryczałtowej, z pełnym udokumentowaniem wydatków) oznacza, że nie obowiązują limity procentowe? Czy np. w przypadku projektów o wartości do 2 mln zł</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Sposób rozliczania kosztów pośrednich nie wpływa na fakt, że koszty pośrednie to koszty których nie można przyporządkować do konkretnego zadania.</p> <p>W przypadku rozliczania kosztów pośrednich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków, nie obowiązują limity procentowe a kwota kosztów pośrednich wynikająca z ocenionego przez KOP i zatwierdzonego</p>

			<p>rozliczanie kosztów pośrednich będzie tylko na podstawie faktycznie poniesionych wydatków , nawet jeśli przekroczą 20 % kosztów bezpośrednich?</p> <p>b) Czy wprowadzenie możliwości rozliczania kosztów pośrednich – „na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków” nie będzie powodować dekonstrukcji schematu budżetu projektu (konkretne zadania i koszty pośrednie).</p> <p><i>Pkt. 7-</i> „Beneficjent nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie wydatków, które zostały wskazane jako wydatki pośrednie...” - Zapis ten w naszej opinii, stoi w sprzeczności z zapisem wskazującym na przesłanki uznawania wydatku jako kwalifikowanego, gdzie jest mowa że wydatek musi być udokumentowany i faktycznie poniesiony (zasada naczelna). Dodatkowo identyfikujemy zwiększenie potencjalnego zagrożenia wystąpienia podwójnego finansowania wydatku.</p> <p><i>Pkt. 7 - „... Beneficjent dokonuje przeksięgowania odpowiedniej wysokości wydatków pośrednich po zatwierdzeniu wniosku o płatność... ”</i> Prosimy o doprecyzowanie powyższego zapisu i odpowiedź na pytanie gdzie mają być księgowane dokumenty potwierdzające koszty pośrednie rozliczane metodą ryczałtową - w wyodrębnionej księgowości dla projektu, czy w ogólnej księgowości podmiotu?</p>	<p>wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Nie, schemat będzie taki sam, tylko nie będzie wykazywany we wniosku ani w umowie o dofinansowanie limit procentowy.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Koszty pośrednie będą księgowane na bieżąco w ogólnej księgowości podmiotu pełniącego rolę beneficjenta. Potem są przeksięgowane jako wydatki w ramach projektu w odpowiedniej części.</p>
144		4.4 Amortyzacja	<p><i>Pkt. 4 - „...wykorzystania tych <u>środków trwałych</u> w ramach realizacji projektu.”</i> W całym podrozdziale zmieniono „środki trwałe” na „aktywa” z wyjątkiem zapisu w pkt. 4.</p>	Uwaga uwzględniona
145		6. Załączniki, Załącznik 1: Lista przykładowych zadań w ramach	<p>Z przykładowej listy wykreślono koszt zabezpieczenia realizacji umowy oraz koszt rekrutacji. W przypadku doprecyzowania zamkniętej listy kosztów pośrednich wykreślenie tych przykładów powodować będzie</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Koszty rekrutacji oraz koszt zabezpieczenia usunięto z katalogu przykładowych zadań, ponieważ nie</p>

		kosztów bezpośrednich projektów	wątpliwości wnioskodawców co do kwalifikacji tych kategorii kosztów (nie kojarzą się one wprost z kosztami bezpośrednimi i nie ma dla nich miejsca na zamkniętej liście kosztów pośrednich). Prosimy o pozostawienie ww. przykładów kosztów bezpośrednich w Załączniku 1.	powinny one stanowić zadania samego w sobie ale element zadania np. „zarządzanie projektem”.
146	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	4.2 Koszty pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • Kosztem pośrednim tj. takim, który nie może być ponoszony w ramach wydatków bezpośrednich są koszty personelu obsługowego - obsługi księgowej, kadrowej. Jak należy zakwalifikować wynagrodzenia innego personelu zatrudnionego lub oddelegowanego w całym wymiarze czasu pracy do realizacji projektu np. koordynatora, personelu ds. promocji i innego – czy będzie to koszt pośredni czy bezpośredni przypisany zadaniu – zarządzanie projektem ? • W załączniku nr 5 <i>Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu systemowego</i> do dokumentu pn. <i>Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych OPS, PCPR, ROPS w ramach PO KL 2007-2013</i> koszty wynajmu lokalu oraz zakupu materiałów biurowych na potrzeby projektu, komunikowania się z klientami pomocy społecznej są kosztami bezpośrednimi w zadaniu <i>zarządzanie projektem</i>, a w projekcie niniejszych wytycznych <i>opłaty administracyjne za najem powierzchni biurowych lub czynsz oraz koszty zakupu materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych i usługi pocztowe, telefoniczne, telegraficzne, telegraficzne, teleksowe i internetowe</i> są kosztem pośrednim. Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu systemowego należy wypełniać w oparciu o wytyczne w zakresie kwalifikowalności oraz w oparciu o zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w ramach Dz. 7.1 PO KL. Jak należy kwalifikować w/w koszty? 	<p>Będzie to koszt bezpośredni, przy czym personel ds. promocji może zostać zawarty w zadaniu „promocja projektu”.</p> <p>Zapisy <i>Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych OPS, PCPR, ROPS w ramach PO KL 2007-2013</i> zostaną doprecyzowane zgodnie z Wytycznymi.</p>
147		4.2 koszty pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • Koszty pośrednie mogą być rozliczane ryczałtowo do określonej wysokości kosztów bezpośrednich lub na 	W przypadku rozliczania ryczałtem kosztów pośrednich nie ma obowiązku ich

			<p>podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków. Beneficjent, który rozlicza koszty pośrednie ryczałtowo nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych na potwierdzenie poniesienia wydatków. Dokumenty te nie podlegają również kontroli na miejscu.</p> <p>Jak należy zweryfikować czy poniesione przez projektodawcę wydatki są zgodne z wytycznymi oraz czy są to te same wydatki, które wykazano w uzasadnieniu dla wskazanej we wniosku o dofinansowanie wartości kosztów pośrednich? Ponadto, zapisy w Rozdziale 3 w/w Wytycznych –wskazują na kwalifikowalność danego wydatku o ile jest on faktycznie poniesiony i <u>udokumentowany</u>.</p>	<p>dokumentowania i weryfikowania. Koszty uznaje się za poniesione jeżeli są wykazane zgodnie z zasadami opisanymi w Wytycznych. Takie podejście jest zgodne z wytycznymi Komisji Europejskiej</p>
148		Załączniki	<ul style="list-style-type: none"> Przykłady zadań w ramach cross-financingu uwzględnione w poprzedniej wersji Wytycznych były przydatne. 	<p>Beneficjent nie powinien kierować się katalogiem wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> ponieważ wydatki powinny być ponoszone w ramach projektu gdy są niezbędne dla realizacji projektu. Ich wykazanie w budżecie projektu powinno być zatem wynikiem przemyśleń beneficjenta.</p>
149	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	4.2 Podrozdział 2, pkt 5, lit. a	<p>„a) ryczałtowo, do wysokości:</p> <ol style="list-style-type: none"> do 20% bezpośrednich kosztów projektu – w przypadku projektów o wartości do 2 mln zł; do 15% bezpośrednich kosztów projektu – w przypadku projektów o wartości od 2 do 5 mln zł włącznie; do 10% bezpośrednich kosztów projektu – w przypadku projektów o wartości powyżej 5 mln zł” <p>powtarzający się przyimek ”do”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
150		4.2 Podrozdział 2, pkt 5, lit.	<p>Czy w tym przypadku nie ma limitu wartości kosztów pośrednich?</p>	<p>Tak</p>

		b		
151		4.2 Podrozdział 3, pkt 5	<p>5) Dodatek zadaniowy, o którym mowa w art. 58 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.), przyznany pracownikom zaangażowanym w realizację projektów w służbie cywilnej może być kwalifikowalny, o ile spełnione zostaną następujące warunki:</p> <p>a) dodatek zadaniowy przyznany jest w pełnej wysokości wyłącznie na zadania związane z PO KL i jest możliwe udokumentowanie faktu, że dodatek przyznany jest na ww. cele;</p> <p>b) pracownik, któremu przyznano dodatek zadaniowy w zakresie swoich obowiązków nie realizuje żadnych zadań związanych z PO KL, co powinien potwierdzać opis stanowiska pracy tego pracownika;</p> <p>c) dodatek zadaniowy kwalifikowany jest w ramach PO KL wyłącznie w okresie kwalifikowalności, tj. okresie nie dłuższym niż okres realizacji projektu, do którego pracownik jest zaangażowany.</p> <p>Proponuje się dodanie pkt 6) o analogicznym brzmieniu w odniesieniu do pracowników samorządowych:</p> <p>6) Dodatek specjalny, o którym mowa w § 8 rozporządzenia z dnia 2 sierpnia 2005r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz.U Nr 146, poz 1223 ze zm.) - wydanym na podstawie art. 3, ust 5 i 6, art. 20, ust. 2 i art. 21, ust 2 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz 1593 ze zm.) - przyznany pracownikom zaangażowanym w realizację projektów na szczeblu samorządu regionalnego i lokalnego może być kwalifikowalny, o ile spełnione zostaną następujące</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Dodano możliwość kwalifikowania dodatków na ogólnych zasadach wynikających z przepisów krajowych.</p>

			<p>warunki:</p> <p>a) dodatek specjalny przyznany jest w pełnej wysokości wyłącznie na zadania związane z PO KL i jest możliwe udokumentowanie faktu, że dodatek przyznany jest na ww. cele;</p> <p>b) pracownik, któremu przyznano dodatek specjalny w zakresie swoich obowiązków nie realizuje żadnych zadań związanych z PO KL, co powinien potwierdzać opis stanowiska pracy tego pracownika;</p> <p>c) dodatek specjalny kwalifikowany jest w ramach PO KL wyłącznie w okresie kwalifikowalności, tj. okresie nie dłuższym niż okres realizacji projektu, do którego pracownik jest zaangażowany.</p>	
152		4.5.2 Sekcja 2 lit b	<p>Pojęcie „marża finansującego” jest pojęciem bardzo ogólnym. Spotkaliśmy się z problemem w jego interpretacji wśród firm leasingowych. W związku z powyższym wnioskuję się o doszczegółowienie tego określenia.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona: Wydatkiem kwalifikowanym jest w przypadku przedstawienia raty leasingowej wyłącznie jej tzw. część kapitałowa (spłata kapitału finansowanego aktywa). Część odsetkowa natomiast z uwagi na fakt, że składają się nań wydatki typu marża finansującego (czyli zysk), ubezpieczenie, itp. jest niekwalifikowana.</p>
153	Departament Wdrożeń i Innowacji Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego		<p>W rozdziale 4 podrozdział 4 – <i>Amortyzacja</i>, w pkt 5 niezrozumiałe jest odniesienie do pkt 5 – zasadne wydaje się odwołanie do pkt 4 dotyczącego kwalifikowania odpisów amortyzacyjnych środków trwałych, które są wykorzystywane także w innych celach niż realizacja danego projektu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
154	Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w	4.2 Podrozdział 2 - Koszty pośrednie	<p>W punkcie 2 jako jeden z kosztów pośrednich są wymienione koszty zarządu (personelu zarządzającego Beneficjenta - punkt a), natomiast w załączniku nr 1, jako przykładowy koszt bezpośredni zostało wymienione zarządzanie projektem.</p>	<p>Koszty zarządu to nie to samo co koszty zarządzania projektem.</p>

	Kielcach		Trzeba koniecznie zdefiniować, czy koszty zarządzania projektem (bezpośrednie) i koszty zarządu (pośrednie) mogą dotyczyć takiej samej kategorii wydatku. Podejrzewamy, że tak nie jest, ale to wymaga jasnego sprecyzowania, co jest uznawane za koszt zarządu, a co za koszt zarządzania projektem. Wielu projektodawców sygnalizuje problem z rozróżnianiem tych kategorii.	
155	Tomasz Lewandowski Kierownik Zespołu RIF/RZL Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie Siedziba RIF		W związku z brakiem wymogów składania wraz z wnioskiem o płatność dokumentów towarzyszących oraz w celu zagwarantowania poprawności wydatkowania środków w projekcie zasadne jest założenie kosztów audytu w projektach. Pozwoli to uniknąć wielu błędów związanych z rozliczeniem projektu, które mogą skutkować uznaniem kosztów za niekwalifikowane, co jest związane ze stwierdzeniem przez IP nieprawidłowości.	Uwaga nieuwzględniona IZ podjęła decyzję o braku obowiązkowego przeprowadzania audytu projektu w ramach PO KL. Bardziej zasadne jest weryfikowanie dokumentacji przez IP / IW (IP2) podczas kontroli na miejscu.
156			Prosimy o rozważenie możliwości rozliczania w projekcie wszystkich poniesionych w okresie rozliczeniowym wydatków, a nie tylko wydatków dotyczących całkowicie zrealizowanych zadań.	W związku z faktem, że wniosek o płatność w ramach PO KL jest dokumentem, w ramach którego opisywany jest nie tylko postęp finansowy ale i rzeczowy, musi być spójność pomiędzy informacjami przedstawianymi w tym zakresie. Nie ma jednak zakazu ujmowania wydatków w projekcie do czasu całkowitego zrealizowania zadania. Wydatki muszą tylko odpowiadać konkretnym zadaniom i muszą zostać zapłacone.
157			Prosimy o doprecyzowanie zapisów związanych z wykorzystywaniem sprzętu (zakupionego w projekcie przez beneficjenta) po zakończeniu realizacji projektu.	Nie jest jasne co wymaga doprecyzowania.
158	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	2.3 Podrozdział 3 - Słowniczek	Brak definicji „sprzętu”. Termin ten pojawia się m. in. w rozdziale dotyczącym cross-financing.	Uwaga uwzględniona w rozdziale 4.11.
159		3.1 Podrozdział 1 –	Brak wzmianki o obowiązku ujawniania przez Beneficjenta	Zapis został usunięty ze wzoru umowy o

		Podstawowe zasady kwalifikowalności wydatków punkt 7.	przychodów nawet po zakończeniu realizacji projektu, co wynika z treści umowy o dofinansowanie projektu (§12 pkt 3) <i>Beneficjent zobowiązuje się poinformować Instytucję Pośredniczącą II stopnia) o uzyskaniu przychodu i zwrotu kosztów na wskazany rachunek w przypadku gdy projekt generuje przychód w okresie 3 lat po zakończeniu jego realizacji.</i> Proponuje się zamieszczenie niniejszej informacji .	dofinansowanie realizacji projektu.
160		3.2 Podrozdział 2 – Okres kwalifikowania wydatków punkt 4,5,6,7.	W umowie o dofinansowanie nie występuje termin „okres kwalifikowalności projektu”. W związku z powyższym należy zmienić odpowiednio zapis w nowej wersji Wytycznych, albo wprowadzić termin do umowy o dofinansowanie.	Uwaga uwzględniona
161		3.4 Podrozdział 4 – Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu punkt 6.	Proponuje się, aby do umowy o dofinansowanie projektu i do Wytycznych w zakresie kwalifikowalności zostały wprowadzone zapisy odnoszące się do wymogu informowania Instytucji Pośredniczącej II stopnia o zmianach w projektach w każdym wypadku.	Uwaga nieuwzględniona Instytucja Zarządzająca stoi na stanowisku, że pozostawienie tego rozwiązania jest konieczne w celu usprawnienia realizacji projektów w ramach PO KL.
162		4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie punkt 7.	Proponuje się doprecyzować stwierdzenie, iż <i>Beneficjent dokonuje przebiegowania odpowiedniej wysokości wydatków pośrednich po zatwierdzeniu wniosku o płatność.</i>	Uwaga uwzględniona
163		4.2 Podrozdział 2 – Koszty pośrednie punkt 7b.	Proponuje się doprecyzowanie treści, gdyż w takim brzmieniu budzi ona wątpliwości.	Nie wiadomo co budzi wątpliwości. Zgodnie z zapisem, w przypadku przychodu projektu zarówno koszty pośrednie jak i bezpośrednie ulegają pomniejszeniu.
164		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu punkt 1.	W ramach wynagrodzenia personelu, wśród kosztów zatrudnienia nie wymieniono składki na FGŚP (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych).	Wymieniono tylko przykładowe rodzaje składników wynagrodzenia, poprzez zapis „w szczególności”, w związku z czym również składki na FGŚP są kwalifikowalne i nie ma potrzeby doprecyzowania tego w Wytycznych.
165		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu	Proponuje się doprecyzować zapis: „powyższe nie oznacza, że umowa nie może zostać zawarta na czas dłuższy niż okres realizacji projektu” na:	Uwaga uwzględniona

		punkt 2b.	„powyższe nie oznacza, że <u>umowa o pracę</u> nie może zostać zawarta na czas dłuższy niż okres realizacji projektu”.	
166		4.3 Podrozdział 3 – Wynagrodzenie personelu punkt 2.	Proponuje się dopisać do treści: „stawki wynagrodzenia pracownika są zgodne z siatką płac w danej instytucji”.	Uwaga nieuwzględniona Możliwe jest różnicowanie wynagrodzenia za pracę w ramach projektu, w ramach regulaminu płacowego danej instytucji.
167		4.4 Podrozdział 4 – Amortyzacja punkt 5.	Wydaje się, że odwołanie do punktu 5 jest błędne.	Uwaga uwzględniona
168		4.5 Podrozdział 5 – Leasing 4.5.1 – punkt 3,5.	Pojawia się wątpliwość, czy z pewnością chodzi o leasingodawcę.	Tak
169		Uwaga ogólna	Brak informacji na temat zasad kwalifikowalności wydatków rozliczanych ryczałtem, w szczególności w przypadku kosztów podróży samochodem własnym, diet itp.	Uwaga uwzględniona
170		Uwaga ogólna	Wydaje się celowe określenie pewnego katalogu kosztów, które można rozliczać tylko jako koszty pośrednie. Zgodnie z aktualnymi zapisami np. koszty papieru, mogą być wliczone do kosztów bezpośrednich (np. do przygotowania materiału dla uczestników szkolenia) lub kosztów pośrednich (np. dla sekretariatu). Inny przykład: koszt przelewu bankowego np. za wynagrodzenie dla wykładowcy szkolenia, mogący być kosztem bezpośrednim, lub koszt przelewu za energię elektryczną mogący być kosztem pośrednim.	Uwaga uwzględniona
171	DWF MPiPS	4.4 Amortyzacja	Z wytycznych dotyczących PO KL wynika jasno, że zakup sprzętu jest kwalifikowany tylko w ramach cross-finansingu. Jednocześnie dopuszcza się jednorazowe zamortyzowanie zakupionego środka trwałego, co jest jednoznaczne z jego zakupem. W związku z tym mamy prośbę o doprecyzowanie, czy chodzi tu o nazewnictwo, czy w przypadku amortyzacji. jednorazowej możliwe jest wyłącznie zakupienie sprzętu ze środków własnych i po wprowadzeniu do ewidencji środków trwałych - zrefundowanie go z otrzymanej dotacji.	Jednorazowy odpis amortyzacyjny to nie to samo co zakup sprzętu. W przypadku jednorazowego odpisu możliwe jest wyłącznie zapłacenie za sprzęt ze środków własnych beneficjenta.

172	IP MEN	3.4 pkt 6	Proponujemy wprowadzenie zapisu o obowiązku informowania IP/IP II o dokonywaniu przesunięć do 10% w rezultatach projektu określonych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, co znacznie usprawniłoby jego rozliczanie	Zapis o wprowadzaniu zmian został nieco zmieniony (uproszczony), niemniej jednak w ocenie IZ nie jest możliwe wprowadzenie obowiązku informowania IP / IW (IP2) ponieważ ma być to rozwiązanie upraszczające realizację projektu przez beneficjenta.
173		4.4	Brak zapisu, informującego o tym, iż amortyzacja środków trwałych w okresie realizacji projektu powinna zostać przewidziana w szczegółowym budżecie projektu załączonym do wniosku o dofinansowanie	Zapis został usunięty, z uwagi na fakt, że wszystkie wydatki powinny być przewidziane w szczegółowym budżecie projektu.
174		4.2 pkt 2	W kosztach pośrednich nie ujęto amortyzacji, przy czym w Zasadach Finansowania PO KL amortyzacja została wykazana w kosztach pośrednich	Uwaga uwzględniona
175		4.2 pkt 4	W jaki sposób powinny być ujmowane wydatki pośrednie w przypadku rozliczania ich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków. W omawianym dokumencie występują dwa wykluczenia dot. ponoszenia wydatków pośrednich. W momencie rozliczania tych wydatków met. rzeczywiście poniesionych kosztów zaznaczono, iż należy je wykazać w Zestawieniu dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem, który jest zał. 1 do wniosku o płatność. Zdaniem IP MEN należy doprecyzować ten zapis.	Wydatki pośrednie w przypadku ich rozliczania na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków są wykazywane we wniosku o płatność i szczegółowo w zestawieniu dokumentów. Nie jest jasne, w którym miejscu jest wykluczenie.
176	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	2.3 Słowniczek	Definicja przychodu – w minionym okresie programowania kwestia zaliczania do przychodu <i>kar umownych</i> była wielokrotnie zmieniana. Według ostatniej przekazanej wytycznej w powyższym zakresie w ramach ZPORR <i>kara umowna</i> stanowi przychód w ramach projektu i pomniejsza wnioskowaną kwotę dofinansowania. Czy pominięcie <i>kary umownej</i> w powyższej definicji oznacza, iż nie stanowi ona przychodu w projekcie?	Kwestia traktowania kary umownej jako przychodu projektu jest wyjaśniana z KE. W związku z powyższym, na dzień dzisiejszy Wytyczne nie zostaną doprecyzowane w tym zakresie.
177		3.4 Podstawowe zasady konstruowania	W punkcie 6 prosimy wyjaśnić, czy projektodawca nie powinien poinformować o każdej, nawet drobnej zmianie w budżecie, w innym przypadku może dojść do niezgodności	Obowiązek informowania o zmianach został wprowadzony wyłącznie do przypadków wskazanych w pkt 7 podrozdziału 3.4.

		budżetu projektu	obliczeń pomiędzy instytucją pośredniczącą a beneficjentem w zakresie realizacji poszczególnych zadań w budżecie.	
178		4.1.1 Wydatki niekwalifikowane	Zakup sprzętu: proponuje się doprecyzować o jaki sprzęt chodzi, czy pozycja ta dotyczy zakupu np. komputerów, czy również drobnego sprzętu, np. czajnik, telefon.	Definicja sprzętu została uwzględniona w rozdziale 4.11.
179		4.2 Koszty pośrednie	<p>- sugeruje się sprecyzować, o jakie ubezpieczenia majątkowe chodzi,</p> <p>- koszty obsługi księgowej – należy określić, czy kosztem pośrednim jest też sytuacja, gdy zatrudniono dodatkową osobę (umowa zlecenia) lub biuro rachunkowe, które będą tylko zajmować się rozliczaniem projektu,</p> <p>- prosimy określić, czy w koszty pośrednie wlicza się tylko wynagrodzenia osób, np. zarządu, personelu obsługowego, czy również inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń tych osób, np.: koszty podróży służbowych,</p> <p>- proponuje się dodanie do kategorii kosztów pośrednich kosztów związanych z: usługami kurierskimi, otwarciem i prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego, opłatami bankowymi pobieranymi od dokonanych transakcji finansowych, poradami prawnymi, doradztwem, zabezpieczeniem realizacji umowy o dofinansowanie projektu, amortyzacją,</p> <p>- w punkcie 6 proponuje się dodanie zapisu o obowiązku przedstawiania przez Beneficjenta w formie załącznika do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu szczegółowego wykazu wydatków ujętych w kosztach</p>	<p>Zapis wydaje się być wystarczająco precyzyjny.</p> <p>Każda forma realizacji zadań w ramach obsługi księgowej będzie wykazywana w kosztach pośrednich.</p> <p>Wyłącznie koszty wynagrodzenia.</p> <p>Usługi kurierskie zostały uwzględnione w kosztach pośrednich.</p> <p>Wydatki związane z otwarciem i prowadzeniem rachunku projektu, opłaty bankowe, zabezpieczenie realizacji projektu powinny być wykazane w ramach kosztów bezpośrednich w zadaniu „zarządzanie projektem”. Natomiast doradztwo, porady prawne będą to również koszty bezpośrednio związane z projektem, zatem powinny być przyporządkowane do danego zadania, którego będą dotyczyły.</p> <p>Szczegółowy wykaz kosztów pośrednich</p>

			<p>pośrednich. Powyższe umożliwiłoby szczegółową weryfikację budżetu projektu podczas oceny merytorycznej.</p> <p>- obecna konstrukcja punktu 4 sugeruje, iż koszty związane np. z zarządzaniem projektem czy najmem powierzchni na zarządzanie projektem, powinny być tylko i wyłącznie w kosztach pośrednich. Jest to sprzeczne z załącznikiem 1, gdzie np. zarządzanie projektem zostało wymienione jako przykładowe zadanie dot. kosztów bezpośrednich.</p> <p>Proponuję się dodanie do kosztów pośrednich kategorii <i>Inne</i>, która w uzasadnionych przypadkach umożliwi zaproponowanie przez projektodawców kosztów innych niż wymienione w podrozdziale 4.2.</p>	<p>będzie wykazany w metodologii.</p> <p>Błędne rozumienie. Koszty zarządzania projektem to nie to samo co koszty zarządu.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Wskazanie kategorii „inne” otworzyłoby katalog kosztów pośrednich, który jest zamknięty.</p>
180		4.3 Wynagrodzenie personelu	<p>W punkcie 4a - nagrody i premie przewidziane w regulaminie: prosimy określić, czy chodzi tylko o premie regulaminowe, czy też o inne premie i nagrody np. premie uznaniowe.</p>	<p>Nagrody i premie przewidziane w regulaminie rozumiane są jako premie regulaminowe.</p>
181		4.4 Amortyzacja	<p>Proponuje się sprecyzować, czy amortyzacja jest kosztem pośrednim, czy bezpośrednim w dwóch przypadkach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprzęt – komputery, wykorzystywane przez księgową do rozliczania projektu; 2. Sprzęt – komputery, wykorzystywane tylko na szkoleniach przez beneficjentów ostatecznych (szkolenia są głównym zadaniem realizowanego projektu). 	<p>Amortyzacja może być zarówno kosztem pośrednim jak i bezpośrednim. W pierwszym przypadku będzie to koszt pośredni, przy założeniu, że komputer nie jest kupowany tylko po to, aby księgową miała na czym pracować, bo zapewne jakimś komputerem dysponuje. W drugim przypadku jest to ewidentnie koszt bezpośredni.</p>
182		4.9 Dodatki lub wynagrodzenia wypłacane przez	<p>Prosimy sprecyzować, kto może być stroną trzecią, czy osoba taka musi mieć umowę z projektodawcą?</p>	<p>Nie jest możliwe sprecyzowanie, kto może być stroną trzecią, ponieważ będzie to wynikało ze specyfiki projektu oraz</p>

		stronę trzecią		ewentualnie obowiązujących przepisów (w zakresie pomocy publicznej).
183	Sławomir Wysocki, akredytowany trener ROEFS w Ciechanowie i Siedlcach	3.2 pkt. 5 i 6	Skoro dopuszcza się możliwość uznania pewnych wydatków za kwalifikowalne przed podpisaniem umowy o dofinansowaniu to w pkt. 6 trzeba to zapisać wg innej formuły Np. <i>Możliwe jest - z zastrzeżeniem pkt 5. - ponoszenie przez Beneficjenta wydatków niezbędnych do właściwej realizacji zadań projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowaniu. W szczególności mogą to być wydatki na wycenę wkładu niepieniężnego oraz ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy. Inne wydatki będą mogły zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem przyjęcia projektu do realizacji. Tym samym Beneficjent ponosi je na własne ryzyko.</i>	Obecny zapis jest bardziej precyzyjny i zgodny z założeniami programu. Wszystkie wydatki będą mogły zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem przyjęcia projektu do realizacji, łącznie z wyceną wkładu niepieniężnego oraz ustanowienia zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.
184		3.3 pkt 3	Zapis „Wydatki poniesione przez partnerów projektu, których stała siedziba mieści się poza obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach PO KL, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile bez udziału tych partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte” wymaga – by zachować konsekwentnie zasadę z pkt 2 – o uzupełnienia o zapis: <i>przy czym konieczne jest wyraźne uwzględnienie tego we wniosku i przedstawienie odpowiedniego uzasadnienia.</i>	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis sprowadza się do tego samego. Aby móc ocenić, że bez udziału partnerów cele projektu nie mogłyby zostać osiągnięte, musi się – w odniesieniu do tej kwestii – znaleźć odpowiedni zapis we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.
185		3.4 pkt. 6	Cały ten podrozdział dotyczy zasad konstruowania budżetu więc informacja o możliwych zmianach w ... rezultatach projektu powinna być skonstruowana inaczej. Np. „w związku z tym, że dopuszczalne jest dokonywanie przesunięć w rezultatach projektu określonych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie do 10% wartości wskazanych we wniosku o dofinansowanie <u>wprowadza się ograniczenia jakie te zmiany mogą powodować w budżecie projektu</u> ” Zapisy zawarte w Wytycznych o tym, że: „... przesunięcia nie mogą zmieniać proporcji pomiędzy	Zasady zmieniono.

		<p>wydatkami na wynagrodzenia personelu w ramach danego zadania a wydatkami na realizację całości danego zadania” są niemożliwe do zastosowania przez Beneficjenta ściśle wg w/w formuły.</p> <p>Przykład: W budżecie projektu „ABC tradycji” w zadaniu nr 6 zapisano 900 zł na wynagrodzenia i 100 zł na podróże personelu. Proporcja o jakiej mowa w <i>Wytycznych</i> wynosi 9:10. W zadaniu nr 8 natomiast zapisano 600 zł na materiały szkoleniowe i 400 zł na wynagrodzenia. Proporcja wynosi 4:10. W związku z aktualnymi potrzebami projektu dokonuje się przesunięcia 50 zł (z części „podróże”) z zadania nr 6 na potrzeby „materiałów szkoleniowych” zadania nr 8.</p> <p><u>Po takim przesunięciu w obu zadaniach zmieniają się proporcje o jakich mowa w zapisach <i>Wytycznych</i> co prowadzi do konkluzji, że wg <i>Wytycznych</i> są niemożliwe do przeprowadzenia.</u></p> <p>A przesunięcia jakich dokonano w opisywanym przykładzie to często spotykane zmiany w realizowanych obecnie projektach z EFS.</p> <p>Dodatkową barierą dokonywania zmian w budżecie jest zapis z <i>Wytycznych</i> z pkt. 5 podrozdziału 3.4 „<i>Ponadto Beneficjenta obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, przy czym poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, przedkładanym na etapie wyboru projektu.</i>” Zapis, że możliwe są zmiany w stosunku do pierwotnie określonych szczegółowych wydatków jest korzystny i właściwy dla sprawnej realizacji projektów. Natomiast zapis o obowiązywaniu <i>limitu wydatków w odniesieniu do każdego zadania uniemożliwia dokonywania zmian jak w opisanym przykładzie (ale też innych).</i> <u>Szczegółowe zapisy <i>Wytycznych</i> o „zachowaniu proporcji” „limitach” stoją w sprzeczności z generalną zasadą, że</u></p>	
--	--	---	--

			<p>„Beneficjent jest bowiem rozliczany ze zrealizowanych zadań w ramach projektu.</p> <p>Dodatkowa uwaga: Jeżeli IZ PO KL zmierzała zapisem o „zachowaniu proporcji” do zablokowania działań zwiększających wynagrodzenia personelu w stosunku do zaproponowanych we wniosku to trzeba to wprost napisać.</p> <p>PROPOZYCJA ZMIAN:</p> <p>- zapis o „zachowaniu proporcji” zmienić na: <i>Powyższe przesunięcia nie mogą jednak powodować zmian o więcej niż 10% środków alokowanych zarówno na to zadanie, z którego przesuwane są środki jak i to zadanie, na które przesuwane są środki w ramach budżetu projektu określonego we wniosku o dofinansowanie. Ponadto powyższe przesunięcia nie mogą powodować <u>zmian w wynagrodzeniach personelu określonych w tym wniosku.</u></i></p> <p>- zapis o „limitach na zadanie” z pkt 5 jest sprzeczny z zapisem z pkt 6. Jeśli są możliwe zmiany do 10 % o jakich mowa w pkt. 6 to niemożliwa do zachowania jest zasada o limicie na zadanie. Patrz powyższy przykład: zmiany były w ramach 10 % limitu czyli możliwe. Jednak dokonując przesunięcia zwiększyliśmy koszty zadania 8 (limit) tym samym <u>łamając zasadę z pkt 5.</u></p> <p>Wniosek: należy znieść zapis z pkt 5 o limitach na zadanie.</p>	
186		4.2 pkt 2	<p>Należy zmienić zapis definiujący koszty zarządu jako <i>koszty personelu zarządzającego Beneficjenta</i>. Przy zachowaniu tej treści mogą być one mylone przez Beneficjenta z kosztami zarządzania projektem, które mają być zaliczane do kosztów bezpośrednich.</p> <p>Propozycja zapisu w nawiasie (koszty osób, które wchodzi w skład organu zarządzającego Beneficjenta, wynikające z ich zaangażowania w realizację projektu).</p>	Uwaga uwzględniona
187	WUP w Olsztynie	3.5, podrozdział 5	Z treści punktu trzeciego wynika, iż w trakcie realizacji	Uwaga uwzględniona

	(IP2)	Ocena kwalifikowalności wydatków pkt. 3	projektu kwalifikowalność będzie określana na podstawie WOP. W naszym przekonaniu należy ten punkt uzupełnić o zapis mówiący, iż weryfikacja kwalifikowalności wydatków będzie również dokonywana podczas kontroli na miejscu na podstawie weryfikowanych podczas kontroli dokumentów (nie tylko finansowych - pzp, umowy o pracę, umowy cywilno-prawne, dzienniki zajęć itp.)	
188		4.2, podrozdział 2 Koszy pośrednie pkt. 2	W „Zasadach finansowania...” (tych przesłanych ostatnio do konsultacji) w ramach katalogu kosztów pośrednich wymieniona jest amortyzacja. W „wytycznych...” amortyzacja się nie pojawia. Czy jest to błąd redakcyjny? W naszym przekonaniu w ramach kosztów pośrednich należy dać beneficjentom możliwość rozliczania kosztów amortyzacji składników majątku, które są tylko częściowo wykorzystywane do realizacji projektu i jednocześnie nie dotyczą określonego zadania.	Uwaga uwzględniona
189		4.2, podrozdział 2 Koszy pośrednie pkt. 6	Należy doprecyzować załączkę „pomoc” w GWA o zapisy punktu 6 wytycznych	„Pomoc” w GWA zostanie doprecyzowana.
190		4.2, str. 14 4.4, str. 18 4.5, str. 19 4.2, pkt 2), str. 14	Nie jest jasne, do jakich kosztów bezpośrednich lub pośrednich należy przypisać koszt leasingu operacyjnego oraz amortyzacji. Sugeruje się wskazanie ww. wydatków w katalogu kosztów bezpośrednich i/lub pośrednich. Jednocześnie, wątpliwości budzi wykreślenie kosztu amortyzacji z katalogu kosztów pośrednich – czy nie będzie możliwości sfinansowania odpisu amortyzacyjnego, który będzie uznany za koszt pośredni. W dokumencie „Zasady finansowania PO KL” – projekt z dnia 30.11.2007 – w zamkniętym katalogu kosztów pośrednich uwzględniono amortyzację (str. 20, pkt., 2.1.2 e), której z kolei nie uwzględniono w katalogu kosztów pośrednich w dokumencie: „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL”.	Uwaga uwzględniona w odniesieniu do amortyzacji. Natomiast leasing operacyjny jest wydatkiem ponoszonym w ramach kosztów bezpośrednich projektu w danym zadaniu. Uwaga uwzględniona

		4.2, pkt 6), str. 15	W związku z wprowadzeniem załącznika, uzasadniającego wykazanie wartości kosztów pośrednich i metodologię ich wyliczenia, nie jest jasne czy ww. obligatoryjny załącznik do wniosku musi zostać uwzględniony w Planach Działania dla poszczególnych Priorytetów oraz w Dokumentacji Konkursowej. Jednocześnie, sugeruje się wprowadzenie wzoru takiego załącznika.	To nie będzie odrębny załącznik ale część szczegółowego budżetu projektu.
191		4.4, pkt 5), str. 19	Należy sprecyzować, do jakiego pkt 5 się odniesiono	Uwaga uwzględniona
192		4.5.1, pkt 5), str. 20	Zdanie wydaje się być sprzeczne z pkt 1) w Podrozdziale 4.5. Czy możliwe będzie wypłacenie LEASINGODAWCY refundacji, w ramach realizacji umowy leasingu?	Tak. Refundacja odnosi się do raty leasingowanego aktywu.
193		Załącznik nr 3 lista przykładowych wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> w Priorytetach PO KL	Katalog przykładowych wydatków objętych <i>cross-financingiem</i> był pomocny zarówno Beneficjentom jak i osobom, które zajmują się wdrażaniem Priorytetów PO KL. Sugeruje się przywrócenie przedmiotowego załącznika.	Uwaga nieuwzględniona: Wydatki w ramach cross-financingu powinny wynikać ze specyfiki danego projektu a więc przemyślanej koncepcji beneficjenta a nie w związku z uwzględnieniem ich w przykładowym katalogu w wytycznych.
194	WUP Kraków	Rozdział 4, Podrozdział 10, pkt 1	Zapis powinien brzmieć: „W przypadku zlecenia usług Beneficjent powinien przestrzegać przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo Zamówień Publicznych ze zmianami z dnia 13 kwietnia 2007 w zakresie, w jakim ta ustawa stosuje się do Beneficjenta.”	Metryczka ustawy została zawarta w podrozdziale 3.1.
195		Rozdział 4, Podrozdział 11, pkt.5	Powinno brzmieć: „Instytucja Pośrednicząca II stopnia może określić (w dokumentacji konkursowej) niższy dopuszczalny limit procentowy wydatków...”	Uwaga nieuwzględniona Za realizację Priorytetu odpowiada IP, w związku z powyższym w przypadku odpowiednich ustaleń z IP2 obniżenie limitu może zostać również dokonane przez IP2.
196		Podrozdział 4.3 – Wynagrodzenie personelu	Kryteria przyznawania dodatku zadaniowego określono w pkt 4 a . Proponujemy zrezygnować z pkt 4 b gdyż dotyczy tej samej kwestii opisanej w pkt 4 a	Uwaga niezrozumiała
197		Podrozdział 4.5 oraz 4.11 Sekcja 2	Należy jasno określić rodzaj kwalifikowanego leasingu z uwagi na występujące rozbieżności	Podrozdział 4.5 mówi o kwalifikowalności leasingu poza <i>cross-financingiem</i> natomiast

		– dot. leasingu	<p>w tej kwestii. W podrozdziale 4.5 – Leasing, pkt 2) istnieje zapis iż o dofinansowanie kwalifikuje się wyłącznie leasing operacyjny natomiast w podrozdziale 4.11 Sekcja 2 – Wydatki na leasing środków trwałych w ramach cross-finansingu do dofinansowania kwalifikują się formy leasingu finansowego i zwrotnego.</p> <p>Z uwagi iż w projekcie wytycznych brak katalogu kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych w ramach projektu w przypadku zastosowania leasingu należy przyjąć że koszty te dotyczą zasad odnoszących się do kosztów w ramach cross-finansingu. Kwestię kwalifikowalności kosztów w przypadku leasingu należy bardziej doprecyzować.</p>	<p>podrozdział 4.11 mówi o kwalifikowalności leasingu w ramach cross-finansingu.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
198		Podrozdział 2.3 – definicja kosztów bezpośrednich	Proponuje się lepsze zdefiniowanie kosztów bezpośrednich i wyraźne określenie, czy w ramach kosztów bezpośrednich można proporcjonalnie kwalifikować wydatki ponoszone jednocześnie w ramach działalności projektowej oraz w ramach działalności pozaprojektowej.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W opinii IZ definicja kosztów bezpośrednich jest precyzyjna. Jednocześnie brak propozycji ze strony podmiotu zgłaszającego uwagę. Ponadto należy zaznaczyć, że w ramach budżetu projektu ponoszone są wyłącznie wydatki w ramach projektu.</p>
199		Rozdział 3.4 Podrozdział 4 pkt 5 – Podstawowe zasady konstruowania budżetu	Proponujemy aby Beneficjent przynajmniej informował IP/IP2 o tym, że w ramach poszczególnych zadań będą dokonywane inne wydatki niż zaplanowane w szczegółowym budżecie.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instytucja Zarządzająca stoi na stanowisku, że pozostawienie tego rozwiązania jest konieczne w celu usprawnienia realizacji projektów w ramach PO KL.</p>
200		Rozdział 3.4 Podrozdział 4 pkt 6 – Podstawowe zasady konstruowania budżetu	Jak utrzymać wspomniane proporcje? Umowa o pracę będzie zawarta wcześniej, a mogą pojawić się oszczędności np na zakupach. Czy wówczas istnieje konieczność obniżania wynagrodzenia? Jeżeli tak, to Beneficjenci będą chcieli na siłę wykorzystać wszystkie przewidziane w zadaniu środki.	Uwaga uwzględniona

201	Rozdział 4.2 Podrozdział 2 pkt 2 – Koszty pośrednie	Czemu ma służyć stworzenie z kosztów pośrednich katalogu zamkniętego? Z założenia koszty pośrednie miały pozwolić Beneficjentowi na proporcjonalne rozliczenie wszystkich wydatków, które ponosi w ramach działalności, jeżeli są one związane również z projektem.	Katalog zamknięty służy temu, aby koszty pośrednie mogły zostać ujednoczone w ramach projektów PO KL.
202	Rozdział 4.2 Podrozdział 2 pkt 5 i 6 – Koszty pośrednie	Jak będą rozliczane koszty pośrednie w projektach złożonych na konkursy pilotażowe, kiedy nie obowiązywały opiniowane obecnie wytyczne?	Według zasad, zgodnie z którymi zostały przyjęte do realizacji.
203	Rozdział 4.2 Podrozdział 2 pkt 6 – Koszty pośrednie	W nowelizowanych Wytycznych proponuje się, aby Wnioskodawca zawierał uzasadnienie dla kosztów pośrednich w załączniku do wniosku. Czy załącznik taki będzie obowiązkowy i jego brak będzie skutkowało odrzuceniem wniosku z przyczyn formalnych?. Propozycja ta jest nie do końca spójna z zapisami w projekcie nowych „Zasad finansowania PO KL”, gdzie proponuje się aby uzasadnienie zawarte było w szczegółowym budżecie projektu.	Metodologia jest obowiązkowa. Będzie wykazywana jako element szczegółowego budżetu.
204	Rozdział 4.2 Podrozdział 2 pkt 7 – Koszty pośrednie	Jak wobec tego sprawdzany będzie warunek kwalifikowalności, który mówi, iż koszty muszą być faktycznie poniesione	Koszty rozliczane ryczałtem to koszty faktycznie poniesione zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej.
205	Rozdział 4.3 Podrozdział 3 pkt 1 – Wynagrodzenie personelu	Z uwagi na nieprecyzyjne zapisy (np. wynagrodzenie netto nie jest kosztem, składka zdrowotna i podatek dochodowy jest potrącana z wynagrodzenia brutto) proponuje się zmienić zapis na „ <i>W ramach wynagrodzenia personelu, kwalifikowalne są wszystkie koszty zatrudnienia personelu, w szczególności wynagrodzenie brutto, składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, PFRON oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.</i> ”	Uwaga uwzględniona
206	Rozdział 4.3 Podrozdział 3 pkt 2	Czy dotyczy to wyłącznie personelu wykazanego w kosztach bezpośrednich czy także personelu rozliczanego w	Dotyczy to personelu wykazanego w kosztach bezpośrednich. Patrz pkt 3 ppkt a

		– Wynagrodzenie personelu	kosztach pośrednich?	
207		Rozdział 4.4 Podrozdział 4 pkt 1 i 2 - Amortyzacja	1) Wytyczne nie uwzględniają zasad, które obowiązują w jednostkach sektora finansów publicznych, wynikających z <i>Rozp. Min. Fin. z dnia 28 lipca 2006 w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych</i> – w szczególności w jsfp winien być kwalifikowany w ramach kategorii „amortyzacja” zakup środków trwałych w odniesieniu do których w/w rozporządzenie umożliwia umorzenie ich w momencie zakupu. 2) Brak jest określenia w jaki sposób należy dokonać wydatku środków dotacji rozwojowej w jsfp np. w jednostce budżetowej w odniesieniu do amortyzacji (amortyzacja nie jest wydatkiem – jest kosztem, natomiast aby rozliczyć środki dotacji należy dokonać fizycznego wydatkowania środków z rachunku bankowego projektu – w jednostkach budżetowych wydatek musi być poniesiony w określonej klasyfikacji)	Nie ma takiej możliwości. Jeżeli zakup umarzony jest w momencie zakupu, beneficjent tak czy inaczej może kwalifikować koszt zakupu w ramach <i>cross-financingu</i> . Adresatem pytania nie powinna być IZ ale właściwe służby kontrolujące wydatki jsfp.
208		Rozdział 4.4 Podrozdział 4 pkt 4 - Amortyzacja	Czy amortyzacja będzie wobec tego kwalifikowalna w kosztach pośrednich czy też część do projektu powinna zostać wpisana w kosztach bezpośrednich?? Beneficjent używający w ramach projektu np. kserokopiarki powinien mieć możliwość rozliczenia amortyzacji proporcjonalnie do stopnia jej wykorzystania w projekcie. Obecne zapisy na to nie pozwalają (amortyzacja nie znalazła się w zamkniętym katalogu kosztów pośrednich).	Amortyzacja może być wykazywana zarówno po stronie kosztów pośrednich jak i bezpośrednich, w zależności od tego czego dotyczy.
209		Załącznik 1 Lista przykładowych zadań	Z listy przykładowych zadań usunięto zadanie „Zabezpieczenie prawidłowej realizacji projektu”, powstaje w związku z tym wątpliwość czy zabezpieczenie projektu powinno być kosztem bezpośrednim i w jakim zadaniu zabezpieczenie powinno się znaleźć.	Zabezpieczenie prawidłowej realizacji projektu jest kosztem bezpośrednim i powinno być wykazywane np. w zadaniu „zarządzanie projektem”.

210	Wydział Wdrażania Priorytetu VIII PO KL (Anna Rodzeń Kaczmarek)		Wątpliwości budzi wykreślenie w projekcie zasad finansowania PO KL z dnia 30 listopada 2007 r. z przykładowego katalogu kosztów bezpośrednich zadania „obsługa księgową” (s. 19). Uwzględnienie kosztów „obsługa księgową” w zamkniętym katalogu kosztów pośrednich z możliwością ich wykazania w katalogu zadań kosztów bezpośrednich (w przypadku zlecenia przez organizację pozarządową obsługi księgowej projektu biura rachunkowego s. 20) jest sprzeczne z w/w zapisem ze strony 19	Bez względu na rodzaj wykonywania obsługi księgowej, koszty z nią związane będą wykazywane w ramach kosztów pośrednich.
211	Fundacja Ekspert – Kujawy w Inowrocławiu	4.2 Podrozdział 2 – <i>Koszty pośrednie</i>	2) Koszty pośrednie mogą obejmować wyłącznie następujące koszty administracyjne: f) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych (np. długopisów, papieru, teczek, toneru do drukarek, płyt CD, dyskietek) Dodać sformułowanie „nie zużywanych bezpośrednio podczas zajęć merytorycznych przez uczestników”	Uwaga uwzględniona
212	Fundacja Ekspert – Kujawy w Inowrocławiu	4.3 Podrozdział 3 – <i>Wynagrodzenie personelu</i> Pkt 1	Wykreślić „PFRON”. Jest to opłata karna za nie zorganizowanie miejsca pracy dla wymaganego odsetka osób niepełnosprawnych. Refundacja tego wydatku zwolni pracodawcę od starań w kierunku wyrównywania szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	Uwaga uwzględniona
213	Fundacja Ekspert – Kujawy w Inowrocławiu	4.4 Podrozdział 4 – <i>Amortyzacja</i> Pkt 4) i 6)	Do punktu 4.4. b) zdanie drugie zmienić określenie „czas wykorzystywania sprzętu” na „zakres wykorzystania”. Umożliwi to ustalanie proporcji wykorzystania środków do poszczególnych projektów (o której mowa w p 4), w innych jednostkach niż czas, np. wartość projektów, realizowanych równocześnie w danym miesiącu, ilość komputerów podłączonych do sieci komputerowej.	Uwaga uwzględniona
214	Fundacja Ekspert – Kujawy w Inowrocławiu	4.10 Podrozdział 10 – <i>Zlecenie usług</i> Pkt 2)	Do podpunktu a) po słowie usług dodać „merytorycznych, skierowanych bezpośrednio do odbiorców usług”. Można będzie uniknąć sytuacji uzasadniania konieczności wykonania usług remontowych, cateringowych,	Uwaga nieuwzględniona Zlecane usługi niekoniecznie muszą być związane z merytoryczną częścią projektu. Zlecenie może dotyczyć w uzasadnionych

			transportowych, księgowych, prawnych czy informatycznych, które są dostępne na rynku i nie wpływają na jakość świadczeń dla uczestników projektu.	przypadkach również koordynacji projektu, czyli obsługi technicznej projektu.
215	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	4.4 pkt 5	Należy sprecyzować do jakiego pkt 5 odniesiono się	Uwaga uwzględniona
216		4.5.1 sekcja 1 pkt 5	Czy możliwa jest wypłata refundacji w ramach realizacji umowy leasingu leasingodawcy?	Tak
217	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	2.1.	Proponujemy usunięcie „w tym projektów współpracy ponadnarodowej” Uzasadnienie: z wytycznych usunięto rozdział omawiający współpracę ponadnarodową.	Uwaga nieuwzględniona Usunięto, ponieważ nie ustanawia on żadnych szczegółowych zasad dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach projektów współpracy ponadnarodowej. Jednocześnie powielane są zapisy wytycznych odnoszących się do zasad realizacji projektów współpracy ponadnarodowej.
218		3.1.	Pkt. 3 Proponujemy przywrócenie „amortyzacji”	Amortyzacja została usunięta, ponieważ w projektach PO KL amortyzacja to wydatek poniesiony w momencie refundacji kosztów związanych z naliczoną amortyzacją. Nie można zatem mówić, że wydatek nie jest poniesiony.
219		3.2.	Pkt. 9 usunięto zapis – „w przypadku amortyzacji – datę dokonania odpisu amortyzacyjnego” –proponujemy jego przywrócenie.	Jw. Data powinna odnosić się do refundacji z rachunku projektu kosztów amortyzacji, a to nie jest zasada szczególna w ramach PO KL.
220		4.2 pkt 2	„Koszty pośrednie mogą obejmować WYŁĄCZNIE następujące koszty administracyjne” – zapis ten tworzy zamknięty katalog kosztów, nie zawsze dostosowany do faktycznych potrzeb projektu. Może więc dojść do sytuacji, że wydatek jest kwalifikowalny na zasadach ogólnych, a nie może być uznany za pośredni koszt administracyjny z powodu enumeratywnego wskazania tych kosztów. Odnosnie podpunktu b): Uznanie kosztu obsługi księgowej za koszt pośredni (i usunięcie go z listy przykładowych kosztów bezpośrednich w załączniku) nie jest spójne z	Uwaga uwzględniona Przy zmienionej definicji kosztów pośrednich obsługa księgowa pozostała w katalogu

			definicją kosztów bezpośrednich: koszt obsługi księkowej można jednoznacznie przypisać do zadania związanego z rozliczaniem projektu, przez co spełnione są przesłanki do uznania go za koszt bezpośredni.	kosztów pośrednich.
221		4.2.	Proponujemy dodanie punktu: „Beneficjent wybiera jeden sposób rozliczenia kosztów dla danego projektu”	Uwaga uwzględniona
222		4.2.	Pkt. 7b) – zastosowany zapis wydaje się niejednoznaczny – problem z interpretacją sposobu wyliczania.	Przykład zostanie wskazany w Zasadach finansowania PO KL.
223		4.2.	Pkt. 7 Proponujemy usunięcie: „Podczas kontroli na miejscu możliwe jest jednak zweryfikowanie prawidłowości metodologii wyliczania kosztów pośrednich przedstawionej przez Beneficjenta na etapie wnioskowania o środki w ramach PO KL.” Uzasadnienie: Taki zapis sugeruje, że decyzja członków KOP co do uznania sposobu wyliczenia za prawidłowe może zostać podważona – w czasie realizacji lub po zrealizowaniu projektu. Zdaniem WUP taka sytuacja może obniżyć zaufanie Beneficjentów do decyzji KOP oraz powodować problemy natury prawnej. Co w sytuacji kiedy kontrolujący uzna sposób wyliczenia za niezasadny?	Kwalifikowalność kosztów pośrednich może zostać podważona tylko w przypadku gdy beneficjent złożył niezgodne z prawdą oświadczenie co do prawidłowości metodologii.
224		4.4 pkt 2	Kwestia do rozważenia: Czy jako „środek trwały o niskiej jednostkowej wartości początkowej” można uznać program komputerowy (inny niż system operacyjny, zazwyczaj dostarczany łącznie z komputerem)?	Przy ocenie zaliczenia danego wydatku do środków trwałych należy stosować obowiązujące przepisy krajowe.
225		4.4.	Pkt. 4 w drugiej części punktu proponujemy zmianę „środków trwałych” na „aktywów”	Uwaga uwzględniona
226		4.4 pkt 5	„W przypadku, o którym mowa w pkt 5...” – błąd w numeracji punktów: pkt 5 odwołuje się do pkt 5	Uwaga uwzględniona
227	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	Rozdział 4.4 pkt 1b	Naszym zdaniem zawarty w Wytocznych zapis pozwala jednostce budżetowej na dokonanie odpisów umorzeniowych o ile wydatek na zakup środka trwałego został poniesiony ze środków budżetowych oznaczonych jako finansowanie programów i projektów ze środków	Zgodnie z pkt 7 a podrozdziału 3.1: „zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej wykorzystanej na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków wspólnotowych, a następnie

			<p>funduszy strukturalnych tzn. takich środków, w których czwarta cyfra paragrafu zgodnie z Rozporządzeniem MF w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych jest oznaczona symbolem „8”. Natomiast jeżeli wydatek taki został poniesiony ze środków budżetowych oznaczonych jako współfinansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, w których czwarta cyfra paragrafu oznaczona jest symbolem „9” uznany jest on za niekwalifikowany.</p>	<p>zrefundowanie jego amortyzacji w ramach PO KL stanowi podwójne finansowanie” – jest więc niekwalifikowalne.</p>
228		<p>Rozdział 2 Kwalifikowalność kosztów wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach projektu bez względu na rodzaj zawartej umowy</p>	<p>Uważamy iż dla jednostki budżetowej, która pełni zarówno funkcję IW (IP2) oraz beneficjenta systemowego kwalifikowalne są koszty wynagrodzenia osób zatrudnionych w celu realizacji zadań związanych bezpośrednio z wdrażaniem projektu, przez czas realizacji projektu, bez względu na rodzaj zawartej umowy. W związku z czym, zwracamy się z prośbą o uzupełnienie o następującą treść jednego z powyższej wymienionych dokumentów</p>	<p>Definicja personelu projektu jest bardzo szeroka i umożliwia kwalifikowanie wynagrodzeń osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i na innej podstawie (patrz rozdział 2).</p>

Opracowano w Instytucji Zarządzającej PO KL
Warszawa, 20 lutego 2008 r.